



# KODUVALD

APRILL 2010 NR 3

TASUTA

## FINANTS

### 2010. aasta Saue valla eelarve löödi lukku kommenteerivad Eesti tuntud majandusspetsialistid



#### Saue valla kriisiaja eelarve

Majanduse käekäik mõjutab oluliselt riigi- ja kohalike eelarvete maksubaasi. Ka Saue valla eelarve puhul on lähtunud ootustest selle suhtes, mis majanduses üldisemalt 2010. aastal toimub.



Alari Purju  
TTÜ professor

Lähtunud on 2% majanduslanguse eeldusest 2010. aastal. Kuigi mõned hilisemad Eesti äripankade poolt tehtud prognoosid näevad selle aasta arenguid veidi paremas valguses, on see väikest varu jättev lähtekoht, silmas pidades eriti ka kohaliku omavalitsuse maksubaasi iseärasusi.

Kohalike eelarvetulude puhul on üksikisiku tulumaks kõige suurema osakaaluga üksik tuluallikas. Sissetulekud sõltuvad olulisel määral hõivest ja palgapoliitikast ning üldiselt eelistavad ettevõtteid kõigepealt palgatõusu piirata, siis langetada palkasid seal, kus see on võimalik ning tööhõive vähendamine tuleb kasutusele siiski suhteliselt hilise abinõuna. Seetõttu jääb tööpuuduse ja sellega seotud maksustava sissetuleku languse kõige suurem mõju majanduskriisi lõppu ning kuna tavaliselt on tööhõive taastumine pikaajaline, siis kajastub see ka vastavas aeglasel eelarvetulude kasvus.

Tallinna lähedus avardab tõenäoliselt siiski Saue valla töötajate võimalusi uute töökohtade osas. Saue valla 2010. aasta tulud on planeeritud mahus 116,3 miljonit krooni. Tuludest 88,3 miljonit krooni on maksutulud, millest omakorda põhiline osa, ehk 84 miljonit krooni laekub üksikisiku tulumaksust. Eelarve tulud on kavandatud 74% väiksemana kui 2009. aastal.

Eelarve kulud on planeeritud mahus 128,1 miljonit. Kulud ületavad tulused 11,8 miljoni krooni võrra. Sellest 2,4 miljonit on kavandatud jooksvate kulude puudujäägina ning ülejäänud on seotud investeeringutega.

Vallal on varasematel aastatel kujunenud 33,7 miljoni kroonine reserv, millest 2010. aasta investeeringute ja tegevuskulude rahastamiseks on kavandatud 12,9 miljonit krooni. Eelarve seletuskirjas on rõhutatud seda, et isegi kui aasta jooksul peaks lisanduma ettenähtamatuid kulutusi, peaks aasta lõpuks vähemalt pool eelarvejäägist alles olema. See tundub üsna mõistli-

ku lähenemisena, sest ka 2011. aasta ei too tõenäoliselt kaasa kiiret eelarvetulude kasvu ning rahaline reserv võimaldab veidi suuremat eelarve paindlikkust.

Kavandatud investeeringutest, mis kokku on 9,6 miljonit krooni, on suurimad seotud Tallinna reoveekogumisala Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi projekti ning samuti Saue-Vanamõisa reoveekogumisala ühisveevärgi- ja kanalisatsiooniprojekti vallapoolne kaasfinantseerimine. Samuti on arvestatavas mahus investeeringuid kavandatud teedeehitusse.

Jooksvate kulude poolelt on suurima osakaaluga hariduskulud 64,9 miljonit krooniga (50,1% eelarvekuludest, vähenemine võrreldes eelmise aastaga 10,9%), sotsiaalne kaitse 15,7 miljonit krooni (12,1% eelarvest, eelmise aastaga samal tasemel), keskkonnakaitse 14,0 miljonit krooni (10,7% eelarvest, kasv 2,1 korda), vaba aeg 9,2 miljonit krooni (7,2% eelarvest, vähenemine 25%).

Eelarvekulutuste struktuuri ja muutumist on osalt mõjutanud varasemad otsused. Kärbitud on rohkem sealt, kus vähemalt osa kulutusi on edasi lükatavad.

Üldises plaanis tundub, et sellisel kujul esitatud valla eelarve võimaldab täita kavandatud ülesandeid ning ka infrastruktuuri edasi arendada.

#### Saue valla 2010. aasta eelarvet on tehtud kaine mõistusega

Ei ole suur saladus, et eelarvestamine ja eelarvetasakaalude säilitamine ei ole tänapäeval mitte kohalik vallaprobleem vaid riike ja riikide grupe puudutav probleem.



Andres Arrak  
Mainori Kõrgkooli  
ettevõtluse instituudi  
direktor

Enamus Euroopa Liidu liikmeid on aastaid rikkunud enda ette seatud kohustust mitte üle kulutada. Tagajärjeks on eurointegratsiooni jätkusuutlikkuse küsimärgi alla sattumine.

Eesti rahvas on terve 2009. aasta elanud eelarvetasakaalu saavutamise tähe all. Tegelikult võib möödunud aastat nimetada vigade paranduse aastaks, kus eurosuutlikkuse tõestamise nimel oldi sunnitud riigieelarvet kärpima ligi 20 miljardi krooni võrra (9% sisemajanduse

Jätub leheküljel nr 2

### Radioaktiivse lastiga veok kaldus Püha külas kraavi



Püha küla kruusateel kaldus 25. märtsi öhtul paremasse teeserva veok, mille laadungiks oli radioaktiivse aine koobaltiga täidetud kiirgusallikad. Masin oli teel Alliku külla steriliseerimistehasesse. Kohale saabunud Põhja-Eesti Päästkeskuse abiga tõmmati veok paari tunniga teele tagasi. Keskkonnametis esindajad, kes kiirgusallikate transporti sadamast tehasesi eskordivad, teostasid koha peal ka kiirgusmõõtmiseid, keskkonnareostust ei fikseeritud ja kiirgustase ümbruskonnas lubatud normi ei ületanud.

Loe juhtumist lähemalt Saue valla veebilehe uudiste rubriigist, lisatud ka steriliseerimistehase juhi Jaanus Pikani kommentaari juhtunule.

### Aeg sättida vaim valmis koristustalgute lainele



Tahad või ei taha - aastaga koguneb aia taha ja metsa alla hulk sodi. Keegi ei tea, kes toob, aga olemas ta on. Tahad või ei taha - kokku tuleb see korjata nagunii. Sel kevadelgi saab vallamajast kindaid ja prügikotte ja välja on lubatud ka vekseldada, et külarahva kokku korjatud sodi viiakse ära valla kulu ja kirjadega. Heakorrapäeva saab ühildada üleestilise 1. mail toimuvate „Teeme Ära“ talgutega, aga võib valida ka mingi teise nädalavahetuse.

loe lähemalt lehekülgedel nr 6-7

### Saue vald avas oma seina facebookis

Märtsi alguses liitus Saue vald populaarse interneti suhtluskeskkonnaga facebook, kogudes esimese kolme nädalaga 115 lugejat. Liitu fännina ja ütle, mis Sina asjadest arvad. Operatiivselt ja reaalselt. [www.facebook.com](http://www.facebook.com)

loe lähemalt leheküljel nr 7



## VALLAJUHTIMINE

Vallavolikogus  
25. veebruaril

- Toimus 2010. aasta eelarve II lugemine
- Muudeti Saue Vallavolikogu 28. jaanuari 2010 määrust nr 4 "Saue valla eelarvest makstavate sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise kord"
- Kehtestati Saue valla koolieelsete munitsipaal-lasteasutuste vanemate poolt kaetava osalustasu määr
- Võeti vastu Saue valla õpilastele sõidusoodustuste andmise kord
- Kinnitati Saue valla eelarvest makstavate sotsiaaltoetuste summade suurused
- Anti nõusolek riigihanke korraldamiseks
- Algatati Maidla küla Kasemetsa, Väikemetsa ja Männituka kinnistute ja lähiala detailplaneering
- Toimus 2010. aasta eelarve III lugemine ja vastuvõtmine

Vallavolikogus  
29. märtsil

- Valiti uus majandus- ja arengukomisjoni esimees, kelleks sai salajase hääletuse tulemusena Eero Kaljuste
- Algas arutelu Saue valla üldplaneeringu muutmise algatamise kohta
- Toimus Saue valla üldplaneeringu lähteseisu-kohtade esimene lugemine
- Kooskõlastati Saue linna üldplaneering
- Anti luba Vatsla tee lõik 2 katastriüksuse koormamiseks isikliku kasutusõigusega
- Kiideti heaks arvuliste tingimuste vähendamine üksikelamu ehitamiseks hajasutuses Hüüru küla Kopli 4 kinnistul
- Kinnitati maa munitsipaal-omandisse taotlemine (Laagri tänavad, Redise tänav, Koru põik)
- Algatati Aila küla Tanni Talu kinnistu ja lähiala detailplaneering ning jäeti algatamata keskkonnamõju strateegilise hindamine
- Algatati Ääsmäe küla Kasesalu tn 11 kinnistu ja lähiala detailplaneering algatamine ja jäeti algatamata keskkonnamõju strateegilise hindamine
- Kehtestati Saue valla üldplaneeringut muutev detailplaneering Laagri alevikus Sillaotsa III ja Tõnu-Hansu V kinnistutel
- Anti nõusolek riigihanke korraldamiseks (IT riist- ja tarkvara ostmiseks ja hooldamisteenuse osutamiseks vallavalitsusele ja tema allasutustele)
- Otsustati Veskitammi 4 ruumide üürile andmine
- Määrati Saue valla koolieelsete munitsipaal-lasteasutuste teeninduspiirkonnad

algus leheküljel nr 1

kogutoodangust). Me saime sellega hakkama, ent toimunu on ka tõestuseks, kuivõrd valusalt võivad maks-minna eelarvepoliitikas liigoptimismist tehtud vead. Eestis püsis valitsemissektori võlakoormus kuni 2008. aastani alla 5% SKT'ga võrreldes. Viimastel aastatel moodustas enamiku sellest kohalike omavalitsuste võlg. Koos masuga on hakanud see kasvama ja ulatub prognooside kohaselt 2013. aastaks 15%ni. Jooksvat eelarvedistsipliini vaadates tuleb tunnistada, et kui keskvalitsus on headel aegadel reserve kogunud ja halbade aegade saabudes lasknud eelarve defitsiiti, siis KOV'd on tervikuna olnud defitsiidis ka nn buumiaastatel.

## Realistlik ja tasakaalustatud

Selles kontekstis tuleb Saue valla eelarvestrateegiat tunnustada reaalsust arvestavaks ja vägagi tasakaalustatuks. Muidugi tuleb arvestada, et Saue puhul on tegemist Eesti keskmistest oludest paremates tegutseva omavalitsusüksusega, mille elanikkond ja maksumaksjate arv kasvab.

Aastaga peaaegu kaheksa korda kasvanud tööpuudus paneb aga vallavalitsuse karmide valikute ette, kuna füüsilise isiku tulumaks moodustab valla maksutuludest üle 95%. Valla eelarve on tehtud arvestusega,

et Eesti SKP reaalkasv osutub ka sel aastal negatiivseks ning tööpuudus jätkab kasvamist. Kuigi globaalses ja Euroopa majanduses on märke elavnemisest, tuleb konservatiivset lähenemist eelarvetulude prognoosimisele igati tunnustada. Eriti, kui meenutada, et 2008. aasta detsembris Riigikogus 2009.

arvestavaks.

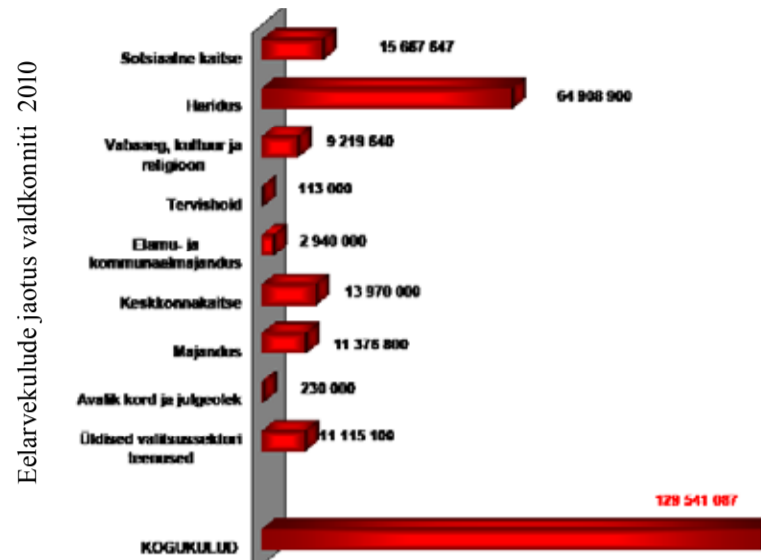
Eespool oli juttu sellest, et Eesti KOV'd tervikuna on silma paistnud ülekulutamisega ka headel aastatel. Antud kontekstis tuleb tunnustada Saue vallavalitsuse võimekust koguda ja hoida reservides raha isegi tänase sügava languse tingimustes. Kahanevate tulude tingimustes võimal-

osaline diferentseeritud tõus ei pärsi kindlasti majanduslikku aktiivsust, küll aga aitab veidi leevendada tulubaasi kahanemist.

Kulude sisuline külmutamine kahanevate tulude ja reservide osalise kasutamise tingimustes võimaldab valla 2010. aastal hakkama saada ilma uusi laene võtmata ja samal ajal jääda 3 protsendilise eelarvedefitsiidi raamesse. Valla valitsemise palgakulude vähendamine nn kolmeteistkümnenda palga ära jätmisega on kooskõlas üldise kokkuhoiupoliitikaga Eestis.

Et rasketel aegadel ei pääse valusatest kärbetest, on majanduslik paratamatus. Vabale ajale ja haridusele tehtavate kulude kokkutõmbamine keskonnakulude olulise kasvatamise arvelt, on ilmselt paratamatu. Kuigi tahaks loota, et tegemist on lühiajaliste kärbetega, mis saavad kompenseeritud heade aegade saabudes. Just vabale ajale (*huviringidele, kultuurile*) ja haridusele kulutatud summad teevad valla atraktiivseks elamiskohaks ja tagavad kohaliku omavalitsuse jätkusuutlikkuse.

Olen endiselt ja jätkuvalt veendumusel, et on kaks kohta, kus ei tohi kärpida ka kõige rasketel aegadel. Need on lapsed ja haridus. Aga ju siis ei ole hetkel Eestimaal heade valikute aeg.



aasta eelarvet hääletades kirjutati sellesse silmapiilgutamata sisse 20%line valitsuse kulude kasv.

Arenenud riikide praktika on tõestanud, et tööpuudus jääb kõrgeks ja võib kasvada isegi peale seda, kui majandus tervikuna on juba tõusule pööranud. Seega saab lugeda Saue valla tuludeprognoosi (kahanemine 74%) igati mõistlikuks ja reaalsust

davad reservid teostada enamuse hädavajalikest investeeringutest, kusjuures üle pool reservidest jäetakse tagavaraks.

Hea meel on tõdeda, et kohalike maksude olulisest tõstmisest majanduslanguse ja suure tööpuuduse tingimustes on otsustatud hoiduda. Reklaami-maksu kogumise tõhustamine ja järgnevatel aastatel planeeritud maamaksu

OPOSITSIOON  
ARVABMõningaid mõtteid  
hetkeolukorrast Saue vallasIndrek Tiidemann  
volikogu liige

**Eelmised omavalitsuste valimised möödunud aasta oktoobris on nüüd minevik ning uued volikogud ja vallavalitsused on oma tööritmi taas leidnud. Tahaks sellest vallaharhva jagada mõningaid mõtteid.**

Iga uus algus on raske ja päris sündinud juhtideks on vist väga vähesed. Et paremini oma töösse sisse elada, tuleks eelnevatest perioodidest üle võtta positiivne ning igapäevaselt üha suureneva oma panusega saavutada vallajuhtimises edu.

Selle valimistest möödunud ajavahemiku jooksul kuni tänaseni on uued vallavõimud teinud tõsiseid pingutusi, et ratas jälle hooga käima saada. On hea, et valla elu põhiliselt määrav dokument, eelarve, suudeti veebruarikuu volikogu istungil vastu võtta. Seoses sellega mõned minupoolsed kommentaarid.

2010. aasta vallaelarve seletuskirjas on esimeses peatükis "Üldosa" alapunktis

"Vallavalitsuse lähtekohad eelarvetepaneku koostamisel", esitatud seisukohad, mis jätavad mulje, nagu peaks uus vallavalitsus tegema meeletu jöupingutusi

2009. aasta eelarve "tegeliku puudujäägi" ja 2010. aasta tulubaasi vähenemise kompenseerimiseks. Tuleks nagu kardinaalselt ümber korraldada allasutuste tegevus, millega saavutatakse kuluefektiivsuse tõus, et tagada teenuste püsiv kättesaadavus.

Anname siis siinjuures vallakodanikele teada, et momendiks, mil endine vallavalitsus uuele valitsemise üle andis, oli valla kogutud reserve 34 miljonit krooni, mis olid paigutatud erinevatesse pankadesse tähtjalistesse deponiitidesse või teenisid finantstulu üleöödeposiidi tehingutes. Seletuskirjas küll väidetakse, et eelarve koostamise hetkel oli valla reserve 28 miljonit krooni, jättes targu mainimata, millal see hetk siis oli.

Eelarve koostamine on pikaajaline protsess ning julgeksin väita, et Saue valla varude summaarne jääk erinevatel

pangakontodel pole kunagi langenud alla 34 miljoni krooni.

Kohaliku omavalitsuse eelarve koostamine ning tasakaalustamine on ka küllaltki reglementeeritud tegevus.

## Mida räägib vallavalitsus kulude kohta?

Uue vallavalitsuse poolt koostatud seletuskirjas esitatud baaskriteeriumid on järgmised:

1. Eelarve jooksvad kulud ei tohi ületada tulusid 2010. aastal rohkem kui 3%.

Aastaks 2011 tuleb saavutada jooksvate tulude ja kulude osas tasakaalus eelarve.

No mis eriline saavutus see siis ikka on? Kui eelmisel vallavalitsusel õnnestus koguda reserve 34 miljonit krooni, ilmselt ületasid tulud siis kulusid ja ei lubatud endale ülekulu isegi mitte 3% aastas.

2. Vajalikud investeeringud (*peamiselt erinevate välisabi projektide omaosalused*) kaetakse eelnevate perioodide reservist. Aga selle jaoks neid reserve ju kogutigi

3. Vähemalt 50% olemasolevatest reservidest, mis eelarve

koostamise hetkel moodustas 28 miljonit krooni (*täpsematel andmetel küll 34 miljonit*), tuleb säilitada järgmiseks eelarveperioodiks.

Tõepoolest, eelneval eelarveperioodil oleks nende kulutamine lausa võimatu!

4. Laenu ei võeta. Erandkorras on laenu võtmine lubatud likviidsuse juhtimise eesmärgil.

Meenub IRL-i peaideoloogi Mart Laari populaarne lause 1992. aastal: "Peame asuma pankade likviidsust likvideerima." Ainult loll võtaks laenu olukorras, kus raha pangas on 30% eelarvest!

## Mida räägib vallavalitsus tulude kohta?

Eelarve seletuskirjas peatükis 2 tulude osa maksude alalõikes asuti seisukohale, et tuleb tõhustada reklaamimaksu kogumist ning otsida võimalusi äri- ning tootmisettevõtete panuse suurendamiseks valla eelarves läbi mõõduka, kuid konkurentsivõimelise maa-maksu diferentseeritud tõusu. Tõepoolest, vallavalitsus tegi ettepaneku reklaamimaksu suurendamiseks eelarves 20



## HINNATÕUS

# Sügisest tuleb lasteaiakoha eest maksta pea kolm korda rohkem

Koduvald

Vastavalt volikogus vastu võetud määrusele tuleb alates 2010. aasta 1. septembrist vanemal oma võsukese lasteaiakoha eest välja käia senise 150 krooni asemel 435 krooni kuus.

Praegu kehtiv osalustasu - 150 krooni kuus lapse kohta on kehtestatud juba 2001. aastal. Tol ajal moodustas see summa ca kümnendiku miinimumpalgast. Üheksa aastaga taguse ajaga võrreldes on elukallidus Eestis märgatavalt tõusnud ja seega vajab ajakohastamist ka lasteaias osalustasu määr.

Kui seni oli osalustasu kinnitatud konkreetse summaga, siis uus kord sätestab osalustasu määra, mis moodustab 10% Eesti Vabariigi Valitsuse kehtestatud palga alammäärast kuus.

Hetkel on alampalgaks 4350 krooni ja sellest kümnendik ehk 435 krooni tuleb alates sügisest lapsevanemal lasteaiakoha maksta.

"Määrus on koostatud lähtudes vajadusest tagada osalustasude kaudu vanemate suurem vastutus lasteaiade eelarvete



EBAMEELDIV, AGA PARATAMATU:

Laagri Lasteaias käeva Kaisa ema Piia Selge ütleb, et meeldiv uudis osalustasu hinnatõus kindlasti ei ole. Samas ütleb ta mõistvat ka valla seisukohta. "Ma saan aru, ega need hinnad mujalgi väiksemad ei ole ja olles ise haridustöötaja tean väga hästi, kuidas eelarved on vähenenud. See ei meeldi mulle, aga ma mõistan, et see on praegu paratamatu" kinnitab lapsevanem

koostamises ja täitmisel," selgitas valla haridusnõunik Liivi Prink. Tema sõnul kõigub laste keskmine osalemissprotsent lasteaiades 55-66% ringis. "Leidub ka neid vanemaid, kes hoiavad kohti madala osalemistasu tõttu lihtsalt kinni, ilma et laps reaalselt seda kohta kasutaks," põhjendab Prink lasteaiatasu suurenemist.

## Kahe lapse puhul tasumäär väiksem

Kui ühest perekonnast käib lasteaias samaaegselt kaks või enam last, siis esimese lapse eest tuleb maksta lasteaias

osalustasuna 10%, teise ja järgmiste laste puhul 5% alampalgast. See soodustus kehtib ka juhul, kui lapsed ei käi ühes lasteaias ja ka siis, kui esimene laps käib näiteks Tallinna, Saue linna või mõne teise omavalitsuse lasteaias. Samuti laieneb maksesoodustus alates teisest lapsest juhul, kui esimene laps käib näiteks eralasteaias.

Eriolukordades on võimalik vähemkindlustatud peredel taotleda ka osalustasu vähendamist. Iga taotlust käsitletakse eraldi juhtumina ja lähtudes konkreetse pere olukorrast.

korda (!!!) võrreldes 2009. aasta eelarvega, lubades koguda reklaamimaksu 200 000 krooni endise 10 000 asemel. Soovime neile siinjuures edu ja raugematut indu ettevõtjatelt reklaamimaksu kogumisel!

Samal ajal esitas vallavalitsus majandus- ja eelarvekomisjonile aruteluks eelnõu uute maa-maksumäärade kehtestamiseks äri- ja tootmisaiale, mis oleks garanteerinud täiendava tulu vallaeelarvesse 650000 kuni 800000 krooni. Majanduskomisjon aktsepteeris seda ettepanekut, kuid volikogu istungile taoline ettepanek ei jõudnud, sest koalitsiooni kuuluv Reformierakond, kes lubas, et me jõuame kohe-kohe Euroopa viie kõige rikkama riigi hulka, leidis, et taoline maamaksu tõus kahjustab nende valimiskampaania rahastajate huvisid ning lubas koalitsioonist välja astuda. Võim on aga nii magus, et vallavalitsus võttis oma ettepaneku tagasi ja nii jäigi 800 000 krooni vallaeelarves vaid helesiniseks unistuseks.

Selle eest aga on ju alati võimalik inimeste palka kärpida ning seda on ka vallavalitsuse uued juhid asunud agaralt tegema, pälvides sellega kolleegide austuse ja armastuse!

## Kultuuri rahastamisest

Vaba aja-, kultuuri- ja spordikulude vähenemine võrreldes 2009. aasta eelarves 32,2%. Samal ajal on vähendatud osadel mittetulundusühingutel eelarvet järgmiselt:

MTÜ Hüüru ES Sügiskuld	63,5%
MTÜ Vanasilla noortekeskus	62,5%
MTÜ Sügis	38,4%
ENS Pihlamari	33,3%
Veskitammi Kultuurikeskus	29,5%
MTÜ Vanamõisa küla	16,9%

Samal ajal, kui Vanamõisa külas elab 307 inimest ning Alliku külas 200 inimest, on neid teenindava ja meelelahutust pakkuva MTÜ Vanamõisa küla eelarve 505 800 krooni, mis teeks 998 krooni inimese kohta aastas.

Laagri Veskitammi Kultuurikeskuse, mis teenindab umbes 5500 Laagri ja selle lähiumbruse elanikku, eelarve on 1 300 000 krooni, mis teeb 236 krooni inimese kohta! Vahe on 4,2 kordne!

Pole ju aga mingi saladus, et Laagri on Saue valla peami-

seks maksulaekumise allikaks ning taoline ebaproportsionaalsus kulujaotuses on lubamatu.

Ei saa salata, et MTÜ Vanamõisa küla teeb head tööd oma inimeste heaks, aga 4 korda parema rahastamise juures pole sealne kultuurielu sugugi neli korda tõhusam, kui Laagris.

Meie raskel ajal peaks eelkõige rahva poolt valitud kohaliku võimu kõrgeim organ - volikogu, näitama oma eeskujuga, kuidas ja kustkohalt on võimalik kärpida. Tegime ettepaneku 2010. aastal kärpida volikogu hüvitsi 10%, mis hääletamisel kahjuks heakskiitu ei leidnud. Me ei saa mingil juhul võrrelda oma hüvitsi riigikogulaste omadega, aga küsimus on ju tahtmises ja põhimõttes.

Ülalpooltoodu oli vaid väike osa minu tähelepanekutest, mida loodan mingil ajal jätkata. Kokkuvõttes aga tahaks inimestele volikogule ja vallavalitsusele tuult tiibadesse soovida - iga algus on raske ja okkiline, kuid päev päevalt paisuv kogemustepagas aitab edasi.

Teile aga, hea vallarahvas, hoiame veel tihedamalt kokku meie tänasel raskel ajal. Üksteist toetades, mõistes ja abistades leiame kindlasti üheskoos parimad lahendused.

## TOETUSED JA SOODUSTUSED

## Vald kompenseerib paljulapselistele peredele Tallinna ühistranspordi kasutamise kulud

Koduvald

Kolme- ja enamalapseliste Saue valla perede õpilastele kompenseeritakse 1000 krooni ulatuses aastas kulud, mis on seotud kooli ja koolist koju sõiduga Tallinna linnatranspordis.

Vajadus uue sõidusoodustuse vastuvõtmise järele tulenes peamiselt sellest, et Tallinn kehtestas alates 1. veebruarist erinevad ühistranspordipiletite hinnad tallinlastele ja mitte-tallinlastele. Ühtlasi tühistus seni kehtinud süsteem, kus 3- ja enamalapseliste perede lapsed said automaatselt sõita linnatranspordis tasuta ja nende vanemad soodushinnaga.

See muudatus puudutab ca 70 last Saue vallas peredest, kus kasvab rohkem kui kolm last, mõjutades otseselt perede eelarvet. "Vallavalitsus leidis, et paljulapseliste perede toetamist tuleb võimaluste piires jätkata, kompenseerides nende Tallinnas õppivate laste sõidukulud kooli ja tagasi," selgitab hariduse valdkonda kureeriv abivallavanem Indrek Lindsalu.

### 1000 krooni aastas

Sõidukulude hüvitamist on võimalik taotleda kokku 1000 krooni ulatuses, mis makstakse välja kaks korda aastas (oktoobris ja veebruaris) kahes võrdses osas. Abivallavanema sõnul oli summa määramise aluseks õpilase kvartalikaardi hind Tallinna ühistranspordis, mis maksab 360 krooni. "Eeldusel, et koolis käimise eesmärgil on tarvis soetada kolm kvartalikaarti kalendriaastas, siis kehtestatud tuhat krooni katab need kulud peaaegu täielikult," põhjendab Lindsalu. Kulude hüvitamist on õigus taotleda juhul, kui vähemalt üks lapsevanem ja laps ise on kantud Saue valla elanikeregistrisse.

Lapsevanem peab kulude kompenseerimise jaoks esitama valla sotsiaalosalakonda vastava avalduse ja tooma lisaks ka dokumendi (lapse õpilaspileti või koolitõendi), mis kinnitab lapse õppimist Tallinna koolis. Avaldus tuleb esitada kaks korda aastas - sügisel hiljemalt 1. oktoobriks ja talvel hiljemalt 1. veebruariks.

## Tähelepanu!

### 2010. aastal sünnitoetuse ja koolimineku toetuse taotlejad

Koduvald

Saue valla sotsiaaltoetuste maksmise korda viidi sisse rakendussätteid, mis kehtestavad 2010. aastaks erisused sünnitoetuse ja esmakordselt koolimineva lapse toetuse saamisel.

Sünnitoetust makstakse sel aastal (kuni 31. detsembrini 2010) valla täies mahus peredele, kus mõlemad vanemad on lapse sünnihetkeks vallaelanikuks registreeritud ja vähemalt üks neist on olnud valla elanikeregistris 6 kuud enne lapse sündi.

Kui Saue valla elanik on ainult üks lapsevanematest, siis makstakse pool toetusmäärast. Üksikvanema on õigus saada sünnitoetust kogu toetusmäärast ulatuses.

Esmakordselt koolimineva lapse toetust makstakse sel aastal (kuni 31. detsembrini 2010) ühele lapsevanematest tingimusel, et mõlemad on lapse on koolimineku hetkel Saue valla elanikud olnud vähemalt 6 kuud. Kui Saue valla elanik on 6 kuud olnud vaid üks lapsevanematest, siis makstakse toetus välja pool toetusmäärast. Üksikvanema on õigus saada sünnitoetust kogu toetusmäärast ulatuses

Erisuste kinnitamine käesolevaks aastaks oli tingitud sellest, et esialgu vastuvõetud kord nõudis mõlemalt vanemalt Saue valla elanikeregistris olemist toetuse taotlemisele eelneva aasta viimase päeva seisuga. "See tekitas ebavõrdsust nende perede koha pealt, kus lapse sünd või koolimineku leiab aset sel aastal - kui nendel üks vanematest ei ole seni vallaelanikuks registreeritud, ei saa nad seda olukorda tagasiulatuvalt ka muuta," selgitas abivallavanem Indrek Lindsalu muudatuse vajalikkust.



## DETAILPLANEERINGU AVALIK VÄLJAPANEK

Saue Vallavalitsus teatab, et 01.04-15.04.2010 kella 8.00-16.30 (kolmapäeviti kuni 18.30ni ja reedeti kella 14.00ni) toimub Saue vallamajas, Veskitammi 4 järgmiste detailplaneeringute avalik väljapanek:

**Vanamõisa küla Vau, Vau 1, Vau 2, Vau 3 ja Nurme 1** kinnistute detailplaneering. Detailplaneeringus on kavandatud jagada kinnistud 27 krundiks, millest 17 krunti kavandatakse ühekorteriga väikeelamutele, 4 transpordimaa krunti ja 6 üldkasutatava maa krunti haljasalade tarbeks. Nurme 1 kinnistul on planeeringu eesmärgiks tehnorajatiste maa-ala määramine ning kinnistule täiendavat ehitusõigust ei anta. Planeeritavate väikeelamute lubatud kõrgus on kuni 10,0 m, abihoonetel 5 m. Planeeritava ala suurus on 8,94 ha. Detailplaneeringuga lahendatakse planeeritava alal heakorrastus, haljastus, juurdepääsuteed ja tehnovõrkudega varustamine. Üldplaneeringu kohaselt asub planeeringuala tiheasustusalal, maakasutuse juhtfunktsiooniga väikeelamumaa.

**Vanamõisa küla Hallika 10 ja Hallika-Mäe** kinnistute detailplaneering. Detailplaneeringus on kavandatud jagada kinnistud 18 krundiks, millest 10 krunti kavandatakse ühekorteriga väikeelamutele, 2 tootmismaa krunti alajaama ja kanalisatsioonipumpla tarbeks, 3 transpordimaa krunti, 2 üldkasutatava maa krunti lastemänguväljaku ja haljasala tarbeks ning 1 krunt jääb jätkuvalt maatulundusmaa sihtotstarbega krundiks, kuhu käesoleva planeeringuga ehitusõigust ei anta. Planeeritavate väikeelamute lubatud kõrgus on kuni 10,0 m, abihoonetel 5 m. Planeeritava ala suurus on 3,5 ha. Detailplaneeringuga lahendatakse planeeritava alal heakorrastus, haljastus, juurdepääsuteed ja tehnovõrkudega varustamine. Üldplaneeringu kohaselt asub planeeringuala tiheasustusalal, maakasutuse juhtfunktsiooniga väikeelamumaa.

**Vanamõisa küla Kooli ja Uuesauna** kinnistute detailplaneering. Detailplaneeringus on kavandatud jagada kinnistud 23 krundiks, millest 14 krunti kavandatakse ühekorteriga väikeelamutele, 5 transpordimaa krunti ja 4 üldkasutatava maa krunti haljasalade tarbeks. Planeeritavate väikeelamute lubatud kõrgus on kuni 10,0 m, abihoonetel 5 m. Planeeritava ala suurus on 5,3 ha.

Detailplaneeringuga lahendatakse planeeritava alal heakorrastus, haljastus, juurdepääsuteed ja tehnovõrkudega varustamine. Üldplaneeringu kohaselt asub planeeringuala tiheasustusalal, maakasutuse juhtfunktsiooniga väikeelamumaa.

**Kiia küla Ala-Ilvese** kinnistu detailplaneering. Detailplaneeringu eesmärgiks on kinnistu kruntimine, maasihtotstarbe osaline muutmine elamu- ja tootmismaa, ehitusõiguse määramine kuni kolme ühekorteriga väikeelamu ja abihoonete ning puurkaevu rajamiseks. Planeeringuga lahendatakse planeeritava alal heakorrastus, haljastus, juurdepääsutee ja tehnovõrkudega varustamine. Planeeritavate elamute lubatud kõrgus on kuni 9,0 m, abihoonetel 5 m. Planeeritava ala suurus ca 4,0 ha. Elamukrundid on planeeritud suurusega 1,0-1,25 ha. Üldplaneeringu kohaselt asub planeeringuala hajaasustusalal, maakasutuse juhtfunktsiooniga põllumajandusmaa. Planeeringuala oluliseks faktoriks on Väana jõgi. Jõe piiranguvööndisse kompaktse hoonestusega ala moodustamine on keelatud. Sellega on jõe piiranguvööndisse jäävate kruntide moodustamisel arvestatud - krundid on piisavalt suured, hoonestus on paigutatud ruumiliselt hajusalt. Käesolev detailplaneering ei tee ka ettepanekut Väana jõe ehituskeeluvööndi vähendamiseks.

**Ääsmäe küla Kaseoksa tee 7, 9 ja 11** kinnistute detailplaneering. Detailplaneeringuga lahendatakse planeeritava alal heakorrastus, haljastus ja tehnovõrkudega varustamine ning antakse Kaseoksa tee 9 ja 11 kinnistutel ehitusõigus ja hoonestustingimused ühekorteriga väikeelamute ja abihoonete rajamiseks.

**Ääsmäe küla Puusepa** kinnistu detailplaneering. Detailplaneeringu eesmärgiks on Puusepa kinnistu kruntimine, maasihtotstarbe osaline muutmine elamumaa ning ehitusõiguse ja hoonestustingimuste määramine ühe ühekorteriga väikeelamu ja abihoonete rajamiseks. Detailplaneeringuga lahendatakse planeeritava alal heakorrastus, haljastus, juurdepääsuteed ja tehnovõrkudega varustamine. Planeeritava väikeelamu lubatud kõrgus on kuni 8,0 m, abihoonetel 5 m. Planeeritava väikeelamukrundi suuruseks on planeeritud 5000 m<sup>2</sup>.

## AVALIK ARUTELU

Saue Vallavalitsus teatab, et 14.04.2010 algusega kell 15.00 toimub Saue vallamajas **Maidla küla Männituka, Kasemetsa ja Väikemetsa** kinnistute detailplaneeringu eskiislahendust tutvustav avalik arutelu. Planeeringuga soovitakse moodustada 4 väikeelamu krunti väikeelamute tarbeks, 1 ärimaa krunt hobusetalli/maneezi tarbeks ning 2 tootmismaa krunti alajaama ja tulekustutusvee tarbeks. Planeeringuga kaasneb ärimaa moodustamisega Saue valla üldplaneeringu muudatuse vajadus. Ärimaa vajadus on põhjendatud rajatava hobusetalli/maneezi rajamisega, mida kasutatakse peale hobusekasvatuse ka vajalike võistluste ja treeningute läbiviimiseks. Talli/maneezi planeeritakse ca 20-le hobusele.

Saue Vallavalitsus teatab, et 21.04.2010 algusega kell 15.00 toimub Saue vallamajas **Vanamõisa küla Nõuma** kinnistu detailplaneeringu eskiislahendust tutvustav avalik arutelu. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on muuta kinnistu sihtotstarve osaliselt äri-transporti- ja üldkasutatavaks maaks ning anda ehitusõigus suusa- ja terviseraja ning saunakompleksi rajamiseks. Eesmärgiks on luua keskkond, mis on suunatud spordiürituste korraldamisele koos selle juurde kuuluva majutus- ja saunateenusega ning ajaviite võimalustega.

Avalikul väljapanekul olevate detailplaneeringutega ning detailplaneeringute algatamise, vastuvõtmise ja kehtestamise korralduste ja otsustega on võimalik tutvuda ka elektrooniliselt Saue valla veebilehel: [www.sauvald.ee/ehitus\\_planeerimine](http://www.sauvald.ee/ehitus_planeerimine)

Lähemat informatsiooni saab planeeringute spetsialistilt Maili Metsaotsalt 654 1157

## SAUE VALLA DETAILPLANEERINGUD VEEBRUARIS JA MÄRTSIS 2010

**Saue valla territooriumil veebruaris ja märtsis 2010 on algatatud järgmised detailplaneeringud:**

Saue Vallavolikogu 25.02.2010 otsusega nr 9 algatati **Maidla külas Männituka, Kasemetsa ja Väikemetsa** kinnistute ja lähiala üldplaneeringut muutev detailplaneering ning jäeti algatamata keskkonnamõju strateegiline hindamine. Detailplaneeringu eesmärgiks on maasihtotstarbe muutmine osaliselt äri-, tootmis- ja elamumaa ning määrata ehitusõigus ja hoonestustingimused, lahendada liikluskorraldus ning varustada krundid juurdepääsude ja tehnovõrkudega. Planeeringuga soovitakse moodustada 4 väikeelamu krunti väikeelamute tarbeks, 1 ärimaa krunt hobusetalli/maneezi tarbeks ning 2 tootmismaa krunti alajaama ja tulekustutusvee tarbeks. Planeeringuga kaasneb ärimaa moodustamisega Saue valla üldplaneeringu muudatuse vajadus. Ärimaa vajadus on põhjendatud rajatava hobusetalli/maneezi rajamisega, mida kasutatakse peale hobusekasvatuse ka vajalike võistluste ja treeningute läbiviimiseks. Talli/maneezi planeeritakse ca 20-le hobusele. Planeeritava maa-ala juhtfunktsiooniks on määratud osaliselt põllumajandusmaa ning funktsionaalselt seoselt on planeeringuala asukoht igati sobiv hobusekasvatuse ja selle juurde kuuluvate hoonete rajamiseks ning selleks on antud piirkonnas head looduslikud tingimused ja sobiv infrastruktuur.

Saue vallavalitsuse 2.03.2010 korraldusega nr 117 algatati **Hüüru külas Simmu** kinnistu ja lähiala detailplaneering ning jäeti algatamata keskkonnamõju strateegiline hindamine. Detailplaneeringu eesmärgiks on kinnistu kruntimine, maasihtotstarbe osaline muutmine elamumaa ning ehitusõiguse ja hoonestustingimuste määramine kuni kolme väikeelamu ja abihoonete rajamiseks. Ühtlasi määratakse detailplaneeringus üldised maakasutustingimused ning heakorrastuse, haljastuse, juurdepääsude ja tehnovõrkudega varustamise põhimõtete lahendamine.

Saue Vallavalitsuse 2.03.2010 korraldusega nr 116 algatati **Alliku külas Karutiigi 3** kinnistu ja lähiala detailplaneering ning jäeti algatamata keskkonnamõju strateegiline hindamine. Detailplaneeringu eesmärgiks on olemasoleva maatulundusmaa sihtotstarbega kinnistu jagamine kaheks krundiks, sihtotstarbe osaline muutmine elamumaa ning ehitusõiguse ja hoonestustingimuste määramine ühe ühekorteriga väikeelamu ja abihoonete rajamiseks. Ühtlasi määratakse detailplaneeringus üldised maakasutustingimused ning heakorrastuse, haljastuse, juurdepääsu ja tehnovõrkudega varustamise põhimõtete lahendamine.

Saue Vallavalitsuse 02.03.2010 korraldusega nr 115 algatati **Vatsla külas Tiitsu** kinnistu ja

lähiala detailplaneering ning jäeti algatamata keskkonnamõju strateegiline hindamine. Detailplaneeringu eesmärgiks on hoonestatud kinnistu kruntimine, maasihtotstarbe osaline muutmine elamumaa ning ehitusõiguse ja hoonestustingimuste määramine kuni kolme väikeelamu ja abihoonete rajamiseks. Ühtlasi määratakse detailplaneeringus üldised maakasutustingimused ning heakorrastuse, haljastuse, juurdepääsude ja tehnovõrkudega varustamise põhimõtete lahendamine.

Saue Vallavalitsuse 09.03.2010 korraldusega nr 137 algatati **Koppelmaa külas Palgi** kinnistu ja lähiala detailplaneering ning jäeti algatamata keskkonnamõju strateegiline hindamine. Detailplaneeringu eesmärgiks on kinnistu kruntimine, maasihtotstarbe osaline muutmine elamumaa ning ehitusõiguse ja hoonestustingimuste määramine ühe ühekorteriga väikeelamu ja abihoonete rajamiseks. Ühtlasi määratakse detailplaneeringus üldised maakasutustingimused ning heakorrastuse, haljastuse, juurdepääsude ja tehnovõrkudega varustamise põhimõtete lahendamine.

Saue valla territooriumil veebruaris 2010 ei kehtestatud detailplaneeringud.



## ÜLDPLANEERING

### Algas Saue valla üldplaneeringu uuendamisprotsess

Kalle Pungas  
ehitus-, planeerimise- ja maaosakonna juhataja

Kuna planeerimisseadus paneb volikogule kohustuse kuue kuu jooksul pärast valimisi üle vaadata kehtestatud üldplaneering, siis märtsikuu volikogus algaski arutelu dokumendi uuendamiseks.

Olulisemad põhjused, miks on vaja Saue valla üldplaneeringut uuendada, on järgmised:

1. Kehtiv üldplaneering, millest juhendatakse valla ruumilisel planeerimisel, on kehtestatud 2005. aastal ning planeeringulahendus omakorda juba sellele eelnevatel aastatel. Üldplaneeringuga määratud maakasutuse arengusuunad on koostatud ca 10 aastaks, seega tänaseks juba osaliselt aegunud.
2. Üldplaneering vajab kooskõlla viimist valla kehtiva arengukavaga ning eurotoetuste taotlemise võimaluste ja soovidega.
3. Üldplaneeringu kehtestamisest möödunud aastate jooksul on kehtestatud palju detailplaneeringuid, mis on muutnud üldplaneeringut ja mis planeerimisseaduse kohaselt tuleb kanda üldplaneeringusse.
4. Volikogul tuleb võtta läbi uuendatava üldplaneeringu seisukoht mitmete perspektiivsete riikliku tähtsusega infrastruktuuride (peamiselt maanteede eelprojektid, ka Tallinna raudtee ümbersõidukoridor) osas.

#### Pikk protsess

Üldplaneeringut saab uuendada ainult uue planeeringu kehtestamise kaudu, seega tuleb algatada üldplaneeringu koostamine koos keskkonnamõju strateegilise hindamisega. Planeering on kavas koostada vallavalitsuse ametnike (seletuskiri) ja sisseostetava konsultandi (kaardid ja keskkonnamõju hindamine) koostöös. Volikogult planeeringu koostamiseks vajalike suuniste saamiseks on vallavalitsus ette valmistanud üldplaneeringu lähteseisukohtade eelnõu (vt valla veebilehel Juhtimine - Vallavolikogu järgmine istung). Arvestades seadusest tulenevaid nõudeid ja senist praktikat, siis uue üldplaneeringu vastuvõtmiseni võib kuluda ca 2 aastat.

#### Kodanik saab sekkuda

Kuna üldplaneeringu koostamine on avalik protsess, siis on vallahahal võimalik pidevalt oma sõna sekka öelda. Olulisemad hetked on planeeringu eskiisi avalik tutvustus (kavandatud 2010. aasta sügisesse) ning planeeringu avalik väljapanek (kavas järgmisel aastal).

Üldplaneeringu koostamise käigu kohta hakkab infot jagama nii valla veebileht kui ajaleht.

## HARIDUS

# Ääsmäe Lasteaia sõimerühm kaob sügisest

Koduvald

Ainuke Saue vallas tegutsenud sõimerühm Ääsmäel sulgeb 2010. aasta sügisel ukseid. Põhjuseks sõimelaste vähene kohalkäimine ja kohtade puudus vanemates rühmades.

Saue Vallavalitsuse otsusega suletakse septembrist Ääsmäe Lasteaias tegutsev sõimerühm. Kuigi rühm on mõeldud 14le väikelapsele vanuses 2-3. eluaastani, käib reaalsuses igapäevaselt kohal alla kolmandiku.

"Keskmiselt käis 2009. aasta septembrist detsembrini reaalselt kohal vaid neli last neljateistkümnest," toob lasteaia juhataja Silva Kiilberg näite vähesest täituvusest.

#### Vastuvõtt avalduste laekumise järjekorras

Samal ajal on aga suuremate - üle kolmeaastaste laste osas tekkinud järjekord. 2010. aasta sügisel saaks lasteasutus vastu võtta 15 uut last, samal ajal on järjekorras 22 mudilast lasteaia ja 27 sõimerühma.

"On tekkinud olukord, kus kolmeaastaseks saanud laste vanemad on avaldused andnud varem, kui need, kes tänavu taotlevad sõimekohta. Kuna kõikidesse valla lasteaedadesse vastuvõtmine toimub vasta-



MIS NAD TEEVAD?: Riikliku õppekavaga on ette nähtud sõimerühmas järgmised tegevused: muusikategevus, liikumistegevus, kunstitegevus, võrdlemine ja arutamine, kuulamine ja kõnelemine, mina ja keskkond. Lemmiktegevuse saab koondada kahe peamise märksõna alla - uurimine ja vaatlemine.

valt avalduste esitamise ajale, siis ongi praeguse seisuga koha saamise järjekorras eelistatud kolmeaastased ja vanemad lapsed," esitab valla haridusnõunik Liivi Prink teisegi põhjenduse sõimeosa likvideerimisele.

Kohalikul omavalitsusel puudub ka seaduslik kohustus pidada sõimerühmi. "Küll on meil aga kohustus tagada koolieelset haridust, ehk siis lasteaiakohti. Ja olukorras,

kus kahjuks tuleb valida vaid halbade lahenduste vahel, otsustas vallavalitsus eelistada seda, mis on meie põhiülesanne. Ehk siis lasteaiakohti tuleb juurde sõime arvelt," kommenteerib Prink.

#### Lisandub 10 aiakohta

14le lapsele mõeldud sõimerühma ümber kujundamisel aiarühmaks tekib 10 täiendavat lisakohta, võimaldades sel aastal vastu

võtta kokku 25 lasteaiaaalist mudilast. Seega saavad kõik 2010. aasta sügisest Ääsmäe Lasteaias aiakohta taotlevate 3-aastaste laste vanemate avaldused rahuldatud.

Nende vanemate taotlused, kes soovisid sõimerühma kohta, jäävad üldisesse lasteaiajärjekorda edasi ja kui võsuke saab kolme aastaseks, tekib õigus vastavalt sellele pingereaale saada koht aiarühmas.

## Haridussüsteemi arengu võti peitub koostöös

Koduvald

**19. veebruaril oli taaskord koos hariduse arengukava ümarlaud, milles osalevad vallajuhid, vallavolikogu liikmed, valla haridusasutuste juhid.**

Koduvald uuris haridusvaldkonda kureerivalt abivallavanemalt Indrek Lindsalult mis juba teist korda toimunud ümarlaual teemaks oli?

**Milleni seekordse aruteluga jõuti?**

Vaatasime koos läbi kõigi asjaosaliste kodutööd. Haridusasutuste juhid saatsid meile oma ettepanekud valla haridussüsteemi edasiseks arenguks. Osa ettepanekutest on strateegilised ja pikaajalised, mis ongi arengukava eesmärk, aga päris palju räägitakse ka vajadusest tõhustada igapäevast koostööd ja infovahetust. Esimesel ümarlauakohtumisel oligi minu jaoks suurim üllatus teada saada, et kui lasteaiajuhitud on omavahel pidevalt suhelnud ja ka kahe kooli vahel on olnud põgusaid kontakte, siis korraga kõik koos istunud ja aru pidanud ei ole haridusjuhitud kunagi. Valla poolt on tehtud

otsuseid, aga asutuste juhte ei ole protsesside juhtimisse piisavalt kaasatud.

Ometi on just nemad kõige paremini kursis reaalse olukorraga ja just nemad vastutavad ka tegeliku eesmärgi - pedagoogilise töö kvaliteedi eest.

**Arengukava eesmärk on kaardistada, kui palju ja milliseid laste- ja haridusasutusi vald tulevastel aastatel ehitab. Lasteaiakohtade nappus on terav; kas on oodata leevendust?**

Eelmine vallavalitsus alustas koostöös Saku Vallavalitsusega uue, Nõlvaku lasteaia ehituse ettevalmistamist. Selleks esitati ka taotlus Euroopa rahale, ning kui midagi ei juhtu, siis see raha ka tuleb.

Paraku hindas uus vallavalitsus eelarvet tehes olukorda realistlikult ja leidis, et 2010. aasta jooksul kindlasti ehitama hakata ei saa. Üks asi on teha ühekordne investering ja maja valmis ehitada, sellega oleksime võinud ka hakkama saada. Sealt edasi aga tulevad peale püsikulud - lasteaia majandamine, palgad. Kahjuks praeguses majandusolukorras käiks just see pool üle jõu.

Midagi pole teha - ratsionaalselt võttes on lasteaiakohtade nõ sisseostmine teistest omavalitsustest igal juhul odavam, kui ise lasteaeda pidada. Lastest ja haridusest rääkides ei tohi alati olla liiga ratsionaalne, aga masu tingimustes siiski peab mõtlema ka materiaalses kategoorias.

Lasteaiakohtade arv vallas kasvab kahjuks vaid selle arvelt, et Ääsmäe Lasteaias tegutsenud valla ainus sõimerühm lõpetab kevadega tegevuse ja sügisest on Ääsmäel kaks nooremast lasteaiaühma senise ühe asemel.

**Millist tulevikku võiks valmiv arengukava näha valla koolivõrgule?**

Kui jutt on koolikohtade arvust, siis hetkeseisuga ei ole ette näha uute koolide ehitust ega ka olemasolevate laiendamist. Ma olen suhteliselt kindel, et Saue vallas ei saa olema gümnaasiumi, küll aga ei ole välistatud, et tulevaste kinnisvaraarendusprojektidega kaasneb ka näiteks lasteaed-põhikooli ehitus. Mitmed arendajad on oma planeeringutes näinud ette koha kas lasteaiale või koolile. Millal planeeringuid ellu viima

hakatakse, on muidugi omaette küsimus.

Kindlasti on varu koostöös Saue linnaga. Sealsele gümnaasiumile plaanitakse uue algklasside maja ehitust, mis ühtlasi loob võimaluse klassikomplektide arvu suurendamiseks. Kes teab, võib-olla jõuame mingil hetkel näiteks sellise kokkuleppeni, et üks klassikomplekt igas aastakäigus on Saue valla päralt. Aga see on alles idee tasandil teema.

Millega praegu aktiivselt tegeleme, on Laagri ja Ääsmäe koolide koostöö käivitamine. Kuni selleni välja, et õppeplaanid oleksid ühitatud, toimuks õpetajate ja ressursside ristikasutus. Paratamatult on Ääsmäe kool jäänud väiksemaks vennaks, aga vallavalitsuse soov on, et suur vend aitaks nüüd väiksemat kõiges selles, mida ta ise ei suuda.

Ajal, mil majanduslikud võimalused on kasinad, ongi paslik keskenduda sisule. Hariduse kvaliteeti ei saa ikkagi mõõta betoonitonnides ja ruutmeetrites. Vastastikku kasuliku ja arendava koostöö tegemiseks on aga vaja vaid head tahet ja ideid.



## Teata varisemis- ohtlikust hoonest

Saue Vallavalitsus kaardistab vallas asuvaid varisemis-ohtlikke ja tõkestamata hooned.

Tühjalt seisvad hooned on tuleohtlikud, kuid võivad põhjustada ka ränki õnnetusi kui lapsed need oma mängupaigaks valivad.

Palume elanikel oma tähelepanekutest informeerida valla järelevalve spetsialisti Arvo Brandmeistri telefonil 654 1138 või e-posti aadressil arvo@sauevald.ee

## Saue valla korterühistute ümarlaud

Saue valla korteriühistute ümarlaud toimub esmaspäeval, **5. aprillil 2010 kell 18.00** Saue vallamaja volikogu saalis, Veskitammi 4.

Ümarlaua põhiteemaks on kortermajade renoveerimise võimalused Kredex'i abiga. Ümarlual jagab selgitusi SA Kredex esindaja.

Päevakorras on ka kevadise heakorraluu läbiviimisega seotud küsimused.

## HEAKORD

# Saue vald Eestimaa kauneimaks vallaks!

Mikk Lõhmus  
abivallavanem

### Pikk talv ja paks lumevaip hakkavad lõppema ning alanud kevad tähendab ka kevadise heakorraluu peatset algust.

Saue valla kindel eesmärk on saada Eesti kõige heakorraluudeks omaavalitsuseks ning selle sihini jõudmiseks ootame kõike vallaelanike, korteriühistute, ettevõtjate ja kodanikuühenduste kaasabi.

### Valla koristustalgud

Ühised koristustalgud on igal aastal meie valda ilusamaks muutnud. Vallavalitsus toetab ka käesoleval aastal külade/uuasumite koristustalgute läbiviimist. Vallamajst saab nii prügikotte kui kindaid ning ära veetakse ka ühiselt kogutud praht.

Koristustalgud võib ühildada üleeestilise 1. mail toimuvate „Teeme Ära“ talgutega, kuid valida võib ka mingi teise nädalavahetuse, näiteks 24. aprilli või 8. mai.

Koristustalgud ei pea olema üksnes prügi koristamine – näiteks võib planeerida võsalõikust, lillede istutamist vms kaunistustöid.

Koristustalgute korraldamise soovist palume teavitada valla heakorraluude tegelevaid ametnikke (telefon 654 1152, kati.oolo@sauevald.ee).

### Teata prügist

Paks lumevaip peidab endas tublisti talvega kogunenud rämpsu ja kõntsa. Valla teed-tänavad ja avalikud haljasalad puhitakse-riisutakse pärast lume sulamist vallavalitsuse lepinguliste partnerite poolt.

Kahjuks leidub endiselt neid pätistunud tüüpe, kes oma prüginatekese teeveerde või metsasallu maha poetavad. Vald on pindalalt ikka väga suur ja vallavalitsuse ametnikud iga põõsa taha kontrollima lihtsalt ei jõua.

Sellepärast Teile suur palve – kui näete kusagile poetatud prügi või kasvõi paari autokummi, siis palun andke sellest teada vallavalitsuse heakorraluude tegelevate ametnike telefonil 654 1152 või e-posti aadressil kati.oolo@sauevald.ee. Lubame, et rämps saab kiiresti likvideeritud ning katsume võimalusel ka reostaja kindlaks teha.

### Ideid valla kaunistamiseks

Ootame kõigilt vallaelanikelt, korteriühistutelt, ettevõtjatelt ja kodanikuühendustelt ettepanekuid, mida võiks veel meie valla kaunimaks muutmiseks ette võtta. Kõik mõtted on teretulnud ning parimad ideed viiakse kindlasti ka ellu.

Kõikide küsimuste ja ettepanekutega palume pöörduda telefonil 6541 158 või e-posti aadressil mikk.lohmus@sauevald.ee.

## Saue valla avalikud jäätmecontainerid

### Avalikud paberi ja papi containerid

Alliku küla, Allika tee 10 (Vanamõisa seltsimaja)  
Alliku küla, Klaokse elurajoon  
Alliku küla, Koidu tee ja Koidu põik rist  
Alliku küla, Koru tn ristmik  
Alliku küla, Kotka tee ja Kauri rist  
Alliku küla, Väriheina tee kurv  
Hüüru küla, Hüüru mõisa parkla  
Jõgisoo küla, Jõgisoo tee küla infotahvli kõrval/Olerexi tankla lähedal  
Jõgisoo küla, Lõokese tn  
Kiia küla, Kiia ridaelamud/korvpalliväljak  
Laagri, Kuuse tn vana katlamaja  
Laagri, Nõlvaku ja Sillaku rist  
Laagri, Vanasilla tee/Kaselaane nurk  
Laagri, Sae tn parkla  
Laagri, Veskitammi 3 parkla  
Maidla küla, seltsimaja/keskuse autobussipeatus  
Tuula küla, kortermajade juures  
Valingu küla, Puiestee 4  
Valingu küla, Suurekivi elurajoon, küla infotahvli kõrval  
Vanamõisa küla, Männivälja elurajoon  
Vanamõisa küla, Rõika tn  
Vatsla küla, Vatsla ja Kodasema tee nurk  
Ääsmäe küla, Kasemäe ja Kuuskemetsa tn nurk  
Ääsmäe, Kasesalu tn kortermajad

### Pakendikonteinerid

Laagri alevik, Kuuse 26 mänguväljaku kõrval  
Laagri alevik, Kuuse vana katlamaja  
Laagri alevik, Redise 4  
Laagri alevik, Redise 6  
Laagri alevik, Redise 8  
Laagri alevik, Redise 12  
Laagri alevik, Sae 3 parkla  
Laagri alevik, Nõlvaku/Sillaku rist  
Laagri alevik, Veskitammi 3 parkla  
Alliku küla, Väriheina tee kurv  
Alliku küla, Koidu elamurajoon  
Alliku küla, Kauri tee/Kotka tee rist  
Alliku küla, Allika tee 10  
Alliku küla Koru tn ristmik  
Alliku küla, Klaokse elamurajoon  
Hüüru küla, Hüüru mõisa parkla  
Ääsmäe küla, Kasesalu kortermajad  
Vanamõisa küla, seltsimaja  
Jõgisoo küla, seltsimaja  
Maidla küla, keskuse autobussipeatus  
Kiia küla, korvpalliväljak/ridaelamud, Kiia 14  
Vatsla küla, Kodasema/Vatsla tee rist  
Tuula küla, kortermajad  
Pällu küla  
Valingu küla, Suurekivi elamurajoon  
Pärnu mnt, Leevikse kamping  
Pärnu mnt, Peoleo restoran

### Elektri- ja elektroonikaseadmete konteiner

Kuuse tänava vana katlamaja teiste konteinerite juures  
Ääsmäel Infokaitseüsteemid OÜ hoovis E-R 9-16.00  
(lisaks elektroonikale saab ära anda ka vanapaberit)

Panna võib konteinerisse:

1. Suured kodumasinad (pesumasinad, pliivid, külmikud, kliimaseadmed, elektriradiaatorid jne)
2. Väikesed kodumasinad (tolmuimejad, röststerid, kohvimasinad, triikraud, kellad, kaalud jne)
3. IT- ja telekommunikatsiooni seadmed (arvutid, printerid, koopiamasinad, faksid, telefonid jne)
4. Audio-video seadmed (televiisorid, kaamerad, raadiod, muusikariistad)
5. Valgustusedamed (valgustid, kompaktlambid jne)
6. Tööriistad v.a. tööstuslikud (aiatööriistad, puurid, elektriniidukid jne)
7. Mänguasjad (elektrirongid, videomängud, elektrilised spordivahendid jne)
8. Seire- ja valveseadmed (suitsuandurid, termostaadid jne)

### Patareikastid

· Saue Vallavalitsus  
· Laagri kool  
· Laagri lasteaed  
· Maidla seltsimaja  
· Ääsmäe kool  
· Vanamõisa seltsimaja  
· Jõgisoo Piim OÜ  
· Hüüru mõis

## OHTLIKE JÄÄTMETE ja VANAREHVIDE KOGUMISRING LAUPÄEVAL, 24. APRILLIL 2010

Laagri alevikus võetakse ohtlikke jäätmeid ja vanarehve vastu Kuuse tn vana katlamaja juures kell 09.00-12.00.

### Jäätmebussi ja rehvikogumisauto sõidugraafik

Saabumine	Lahkumine	
08.30	08.45	Alliku küla, Koidu elurajoon, Koidu põik ja Koidu tn ristmik
09.00	09.15	Alliku küla, Kotka tee ja Kauri tee ristmik
09.30	09.45	Vatsla küla, Kodasema ja Vatsla tee nurk
10.00	10.15	Hüüru küla, Hüüru mõis
10.30	10.45	Kiia küla, korvpalliväljak
11.00	11.15	Alliku küla, seltsimaja parkla
11.30	11.45	Vanamõisa küla, Suurevälja tee/Rõika tn ristmik
12.00	12.15	Vanamõisa küla, Vanamõisa/Välja tee ristmik
12.30	12.45	Valingu küla, Suurekivi elurajooni sissesõit
13.00	13.15	Aila küla, külakeskus
13.30	13.45	Jõgisoo küla, Lõokese tn
14.00	14.15	Koppelmaa aiandusühistud
14.45	15.00	Tuula küla, korterelamud
15.30	15.45	Ääsmäe küla, koolimaja parkla
16.00	16.15	Maidla küla, keskuse autobussipeatus
16.30		Maidla aiandusühistud, kaupluse ees

Ohtlikud jäätmed on patareid, akud, vanad värvid, lahustid ja õlid, ravimid, päevavalguslambid, elavhõbedaga kraadiklaasid, tundmatud või mittevajalikud kemikaalid jms. Igalt eraisikult võetakse vastu kuni 8 sõiduauto vanarehvi.

PALUN OLGE TÄPSED, KUNA VALD SUUR JA GRAAFIK TIHE, SIIS EI SAA JÄÄTMEBUSS EGA REHVIAUTO ETTENÄHTUD KELLAJAST KAUEM PEATUDA:  
OLGE PALUN VARAKULT KOHAL!



## VALLAETTEVÕTE

# E-Betoonelemendi tehases muudetakse igav materjal põnevateks vormilahendusteks

Koduvald

Saue vallas Harku valla piiri ääres Vatsla külas tegutsevas ettevõttes E-Betoonelement kummutati kiirelt arvamus, et betoon on külm, hall ja igav.

Tegelikult on betooni näol tegemist äärmiselt põneva ja hulgaliselt erinevaid võimalusi pakkuva materjaliga. Betooni viimistlus võib kõikuda hallist vormipinnast kuni eksklusiivse kõrglihvitud sinise pinnani.

Lõputu hulga kordumatuid variatsioone pakub erinevate pinnatöötlusviiside omavahe-line kombineerimine ning betooni eksponeerimine koos klaasi, terase, plastiku, puidu ja teiste materjalidega. Isegi graafilise pildi iseendast võib soovi korral oma kodumaja välisfassaadile vormida.

Seda, et betoonist majaseinu, katuseid ja teisi suuremõdulisi ehituselemente valmistatakse, on üldteada. Aga E-Betoonelemendis valmistatakse ka väikevorme - pinke, prügikaste ja skulptuure. Näiteks sai just mõned nädalad tagasi ettevõtte Aasta Betoonehitise konkursil eripremia Tallinnale ja Pimedate Ööde Filmifestivalile kingitud kuu poole ulguva hundiskulptuuri eest.

E-Betoonelement kuulub rahvusvahelisse kontserni Consolis Grupp ja opereerib Eestis kolme tehast. Lisaks Vatsla külas tegutsevale tehasele on tootmisüksused veel ka Tamsalus ja Rakveres. Vatslas töötab ühtekokku ca 120 inimest, tösi küll, vallaelanikke on nende seas paar-kolm. Tehas töötab kolmes vahetuses ja ööpäevaga toodetakse umbes kolme Veskimöldre lasteaia mahus betooni.

Oma lähema kogukonna - Saue valla - peale mõeldes, on ettevõtte toetanud näiteks Harku Hooldekodu ja pooleli on projekt Laagri Lasteaiale mänguväljaku elementide paigaldamisega.

Aga ollakse valmis kaasa lööma rohkemgi - valla oma vapilooma (kui see peaks tekkima) vormi valama või läbi ekskursioonide koolilastele insenerteadusest esimesi vihjeid andma.

Kooskõla keskkonnaga - see on ettevõtte moto nii ehituses ja samavõrd kehtib kokku kõlamise tahe ka tegutsemis-keskkonnaga.



## VALLAVANEM EKSKURSIONIL:

11. märtsi viisidil suruti vallavanemale (vasakul) kiiver pähe ja ohutusvest selga ja viidi otse objektile. Üle sai vaadatud tootmistehh ning protsess, kuidas tsemendist, killustikust, liivast ja veest koosnev vedel hall mass vormi valatakse ja sellest kas siis kompaktsed trepiastmed või mitmekümne ruutmeetrised seinablokid valmis võlutakse. Valdusi näitavad (paremalt) seinaelementide tootmisjuht Andres Aas, firmajuht Vaido Leosk, meeste varju on jäänud turundusspetsialist Mari-Liis Tenno



## MITMEKESINE TOOTEPORTFELL:

Ettevõtte on osaline olnud suurehitiste valmimisel nii Lätis, Venemaal kui ka koduses Eestis. Veel enam - ka Saue vallast saab näiteid tuua. Eramud ja ridaelamud Laagris, korterelamud Veskimöldres, aga ka kõigile teadantuntud Laagri Maksimarket ja RAM lasteaed Veskimöldres (pildil)



**Ettevõtte:** E-Betoonelement AS  
**Asukoht:** Vatsla küla, www.betoonelement.ee  
**Tegevusvaldkond:** betoonelementlahenduste väljatöötamine, elementide projekteerimine, valmistamine ja paigaldus  
**Käive 2009:** 177 mln krooni  
**Tooteportfell:** karkassi-, katus- ja vahelaesüsteemid, sein- ja fassaadisüsteemid, trepid, tuulegeneraatorite mastid, parkimismajade süsteemid, sillad, viaduktid, tunnelid, väikevormid (pingid, skulptuurid) jne

**E-Betoonelement**

## INFOLEVI

## Saue vald nüüd Facebookis

Koduvald

Märtsi alguses liitus Saue vald populaarse interneti suhtluskeskkonnaga facebook, kogudes esimese kolme nädalaga 115 fänni.

Saue vallavanema Andres Laiski sõnul otsustas vallavalitsus ära kasutada uute sotsiaalmeediate võimalusi, et kaasata oma kodanikke rohkem kahepoolsesse dialoogi. „Kui veebilehe vahendusel saab vallavalitsus vaid edastada teateid ja informeerida, siis diskussiooni tekke võimalust see kanal ei anna. Facebookis saavad kõik valla fännid avaldada oma arvamusi ja hinnanguid ning rääkida operatiivselt kaasa vallas toimuva osas,“ avab Laisk uue suhtluskanali loomise tagamaid.

Vallavanem usub, et ka kohalike omavalitsusteni peaks jõudma arusaam, et interneti keskne suhtlemine ei ole mitte paratamatus vaid võimalus, millega tuleks juba täna arvestada igal linna- või vallavalitsusel. „Tegemist on tõhusa kommunikatsioonikanaliga, mis ei nõua muud resurssi, kui tahet täita sein ajakohase ja olulise teabega, jõudmaks operatiivselt oma inimesteni,“ on Laisk kindel. Saue valla facebooki sein pakub infot nii sündmuste kui ürituste kohta, jagab uudiseid mitteametlikumas võtmes ja liituma on oodatud kõik vallaelanikud, lähinaabrid ning muidu asjast huvitatud.

## Vallalehe ilmumisaeg lükkus kuu algusesse

Koduvald

Ajakohasema info avaldamise eesmärgil jõuab vallaleht alates aprillis postkasti vahetult peale Saue Vallavolikogu istungit.

Kuna volikogus arutluse all olevad teemad ja vastuvõetud määrused omavad otsest mõju vallainimeste igapäevasele elule, siis leidis vallavalitsus, et on oluline, et vastav teave jõuaks sihtgrupini võimalikult operatiivselt.

Vallavolikogu istung toimub reeglina kuu viimase täisnädala neljapäeval. Senine lehe ilmumisaeg (peale 20. kuupäeva) tingis olukorra, kus teave jõudis kodanikuna kahe-kolmenädalase hilinemisega. Alates aprillist võib Saue vallalehte oma postkastist leida kuu esimestel päevadel.

Kui ilmnevad probleemid lehe leviga - leht ei jõua postkasti igal kuul või ei jõua üldse, siis palun sellest kindlasti teada anda telefonil 654 1156. Levitaja Eesti Postiga on sõlmitud leping, millega kohustatakse teostama kannet absoluutselt igasse valla territooriumil paiknevasse postkasti.

## ÜLE-EESTILINE TALGUPÄEV 1. MAI 2010

Margus Vain

Teeme Ära 2010 koordinaator Ida-Harjumaal

Patika ja Kautjala külade külvavanim Rae vallast

Suurte asjade ära tegemise viis on ikka ja alati olnud teistega koos tegemine. Koos tegutsedes on tehtud põllutöid, ehitatud maju, leitud ühiselt arutades üles need viisid, kuidas koos elamist kõige paremini korraldada. Sellist loomumomast ja rõõmu toovat koos tegemise viisi kannab endas talgute traditsioon.

Sellel aastal kutsume eestimaalasi nii märkama kui tegema - leiame üles endi kõrvalt need asjad ja teod, mis ootavad tegemist, ka need mõtted, mis eelmisest aastast veel teostamist ootavad. Läheme koos ja teeme ära suurel talgupäeval 1. mail!

Talgud võivad olla pargi või kiigeplatsi korda tegemine, rahvamaja remontimine, kohaliku muinsusmälestise korrastamine või hoopis külaseltsi asutamine ja edasise tegevusplaani ühiselt kokku panek.

Oma mõtte saab www.teemeara.ee lehel talguna ära registreerida, kus see peagi ka teistele nähtavaks muutub ning asuda teisi kaasa kutsuma ja talgupäeva ette valmistama.

Võimalus oma Teeme Ära talgud korraldada ning abilisi appi kutsuda on aga igal inimesel ja organisatsioonil linnas ja maal, olgu vajalikuks tegevuseks siis koos koristamine, riisumine, ehitamine, istutamine, kaunistamine, mõtlemine või muu.

Olen valmis koos oma piirkonna teiste vabatahtlikega meie oskuste ja kogemuste piires abistama teid talgute korraldamisel. Minuga saate ühendust e-posti margus.vain@mail.ee kaudu või telefonil 511 4273.



## UUS ASI

### Uus logo Saue vallaraamatukogul

Koduvald

**Idee** Saue Vallaraamatukogu logost sündis juba mõned aastad tagasi, kui mõtted raamatukogu 85. aastapäeva tähistamisele liikusid.

“Lugejad on harjunud meie interjööri sulandunud puuskulptuuriga, mille kinkis raamatukogu taasavamisel 1998. aastal Vallo Vält. Skulptuuri nimeks on „Anton“ ja teda peame raamatukogu maskotiks, aga soov oli saada ka ilus, meelde jääv ja funktsionaalne logo,” põhjendab raamatukogu juhataja Lia Nirk logokonkursi väljakuulutamist 2009. aasta sügisel.

#### Startis aeglaselt, lõppes viljakalt

Kahjuks laekus algselt logokavandeid vaid kuus tükki ja nende hulgas sobivat ei leidunud. Seetõttu toimus uus konkurss 2010. aasta alguses. Kui konkursi tähtajani oli jäänud vaid nädal, ilmses, et ei saa vaid kohalikule initsiatiivile loota. “Kui abipalve sai edastatud Eesti Kunstiakadeemia tudengitele, hakkas logokavandeid raamatukogu meilipostkasti saabuma hulgi, paljud koos ilusate ja heade soovidega kaaskirjades. Võiks mõelda, et 1000 krooni, mis sai konkursipremiana välja kuulutatud, ei motiveeri tänapäeva noort inimest, aga nii see ei ole,” on Nirk rõõmus. Konkursitingimustes ei olnud etteantud ideid ega piiranguid. Esitatud töodes oli kujunditena kasutatud kõige rohkem raamatut, ka puud, öökulli, liblikat, oravat. Võidutööks sai hoopis disainitud lihtne tähekombinatsioon. Žüriile, mis koosnes esimeses voorus raamatukogu enda töötajatest ja vallaametnikest, esitati hindamiseks 38 tööd. Iga liige andis hindeid viiele enda jaoks sümpaatsemale kujundile ja nende punktisummade alusel saadeti kuus enim meeldinud kavandit hindamiseks ka spetsialistidele – valla kunstiopetajatele. Teine voor ei muutnud pingerida, esikohale jäi seesama logo, mis sai kõige rohkem häält ka žüriiliikmetelt.

## TÄHTPÄEV

# Saue vallarahvas tähistas oma riigi sünnipäeva



**TERE TULEMAST:** vallajuhid koos kaasadega löid klaase kokku kõikide külalistega



**TUNNUSTATU:** Vallakodanik Eda Liiväär sai tunnustuseks töö eest valla ajaloo talletamisel vallajuhtide käepigistuse ja tänusõnad



**TANTSUTUHIN:** kui ametlikum osa- kõned ja tänuüritus läbi, said külalised vabas vormis aega veeta. Jalakeerutamise võimalust kasutati suisa mitmes saalis korraga

Nii nagu igal inimesel, nõnda on ka rahvastel ja riikidel päevi, mis tõusevad kõrgemale igapäevasesest argielust. Meil eestlastel on selline päev – 24. veebruaril, meie riigi sünnipäeval. See päev peaks olema väärt, et muutuvate väärtushinnangute kiuste rõõmustada ja olla tänulik.

Volikogu esimehe ja vallavanema kutsel veetis pooltuhat vallakodanikku 22. veebruaril piduliku õhtu Vene Draamateatris, tähistamaks Eesti Vabariigi 92. sünnipäeva. Tunnustati tublisid inimesi, kes on tahtnud ja osanud oma kodukandi heaks energiat panustada (*tutvu tunnustatutega allpool*). Mõtiskleti meie riigi mineviku üle aga veel enam keskenduti tuleviku peale. Oldi koos – oma inimestega. Öeldi häid soove ja tänusõnu.

#### Andres Laisk, vallavanem:

Mina usun ja soovin, et Saue vald on kaheksa aasta pärast, Eesti Vabariigi sajandal sünnipäeval, vald, kus on senisest rohkem tegusaid ettevõtjaid. Selliseid, kelle jaoks Saue vald ei ole parkimisplats või transiidikoridor, vaid kes hoolivad ja tahavad vallale ka tagasi anda, panustada hingega valla arengusse.

Ma soovin, et tänasest rohkem saaks meie inimesed ise hakkama ja vald saab toetada sellevõrra rohkem neid, kes seda abi tõesti vajavad.

Ja ma soovin, et noored pered jätkaks tulemist meie valda ja neil oleks siin kodune tunne.

#### Rein Riga, volikogu esimees:

Mulle meeldib mõte sellest, et riigi tugevus seisnebki eelkõige tema kodanike sirgest seljast ja sihikindlusest. Seepärast on mul lihtsad, inimlikud soovid. Et meil jätkuks oskust elada dialoogis iseenda ja südame-tunnustusega, et meil piisaks tarkust mõistmaks, et tuli koduaknas on tähtsam kui firmamärgid, tiitlid ja positsioonid.

Aitäh teile vallarahvas! Teil kõigil on oma osa selles, et meie riik kui ka koduvald oleks solidaarne, suur ja vaimurikas. Olgugi meid pindalalt vähe ja rahvaarvult kasinavõitu. Jätkugu meil truudust oma maa suhtes, hoolivust oma kaasteeliste vastu ja usku iseendasse. Ja naeratage. Naeratage rohkem.



#### Soliidne ja elegantne vormikeel

Saue Vallaraamatukogu uue logo, autoriks on Joel Tambaur. “Mul on hea meel, et minu tööga sai see ristiretk läbi ja raamatukogu saab esitleda maailmale oma muutunud nägu. Kuna arvan, et raamatukogu rolliks on olla eelkõige teadmiste kaitsja ja säilitaja, otsustasin soliidse ja pigem konservatiivse vormikeele kasuks. Samas soovisin, et logo mõjuks ka kaasaegsena ja lootusrikkalt tulevikku vaatavana, sellest ka avatud raamatu motiiv ja tähtede elegantne kuju,” kirjeldab autor loodud visuaali.

Kunstniku ja disainerina loodab mees, et logo võetakse hästi omaks, et see inspireerib ja äratub usaldust, on pidustustele heaks avapauguks ning et ka edaspidi hoitakse raamatukogus disaini au sees.

#### EDA LIIVÄÄR

Aitäh Sulle,

Et oled võtnud südameasjaks oma kodukandi ajaloo talletamise ja süstinud paljudesse huvi möödunud aegade vastu. Sinu kaasabil kokkupandud almanahhid annavad tulevastele põlvedele väärtuslikku teavet, millist elu on aegade jooksul elanud Saue valla inimesed.

#### AINO KIIREND

Sinu töökad käed ja perenaise hool on Vanamõisa Seltsimajast teinud õdusa paiga, kuhu tuledes aknad ja värskete saiakeste lõhn lausa magnetina rahvast tõmbab. Koos sellega oled andnud külalელule uuele hingamise ja kohalikele kodusema paiga elamiseks.

Aitäh Sulle!

#### MATI TARTU

Aitäh Sulle,

Nende pikkade aastate eest, mis Sa oled pühendanud Saue valla juhtimisele, hoides pilgu selge ja tüüri õigel kursil. See aeg on olnud täis raskeid hetki ja keerulisi valikuid, aga tulemus on tunnustust väärt.

#### INDREK TIIDEMANN

Aitäh Sulle,

Pikaajalise ja tarmuka töö eest Saue Vallavolikogu juhtimisel ning demokraatliku valitsemiskultuuri ülesehitamisel. Oma sihikindla ja eesmärgipärase tegutsemisega oled jätnud väärika jälje Saue valla ajalukku.

#### LIA KRAPIVIN

Sa oled pikki aastaid ametnikuna võtnud vastu uusi vallakodanikke – olgu need siis vastset elule sündinud pisikesed või Saue valda kolinud inimesed. Sinu käe all on saanud sajad beebid omale nime ja tuhanded tulijad uue koduadressi.

Kuigi Sinu koduvald on mujal, oled nende aastatega kohalike jaoks armsalt tuttavaks ja täitsa oma inimeseks saanud.

Aitäh Sulle!

#### ARMIDE VIJAMAA

Neli aastakümnet on Ääsmäe kandi lapsed Sinu pedagoogipilgu all selgeks saanud matemaatikatehted ja grammatikareeglid. Ka nüüd - kuldse elusügisese leiad Sa hea haldjana jaksu pühendada oma aega järeltulevale põlvele.

Aitäh Sulle!

#### ENDEL PALLA

Aastad, kogemused ja sihikindel töö on teinud Sinust väärika ettevõtja.

Sinu oskus unistada suurelt ja võime neid unistusi tulemusteks vormida, on rikastanud Saue valla ettevõtluskeskkonda.

Oled tõestanud, et selge visioon, 100-protsendiline pühendumine ja riskivalmidus lubavad loota äriedule nii headel kui halbadel aegadel.

Aitäh Sulle!

#### ELMAR RUSING

Aitäh Sulle,

Sinu panuse eest Saue valla ettevõtlusmaastikul. Pea kolm aastakümnet Ääsmäel tegutsenud krõpsutehas on andnud paljudele kohalikele võimaluse kodulähedaseks teenistuseks. Aga silmatorkav on Sinu oskus näha käibenumbritest kaugemale ja tähtsustada ka kogukonna heaolu ja arengut. Oled võitnud inimeste poolehoidu leides aega ja võimalust olla abiks kohalike ürituste korraldamisel ja abivajajate toetamisel.

#### KALLE NIIN

Sul on jätkunud tarkust ja tahtmist hoida elus talupoja au ja põllumehe uhkust. Sinu optimism ja positiivne ellusuhtumine seljatab kõik tee veerevad raskused. See omadus on innustuseks ja eeskujuks nii Sinu lähedastele, kui tervele kogukonnale.

Aitäh Sulle!

#### PEREKOND PUGAL

Aitäh teile,

Teie oskus hoida au sees peretraditsiooni, tahe olla üksteise jaoks alati olemas, teie väärtushinnangud, mis annavad lastele kaasa tööharjumuse, kenad kombad ja südame-tunnustuse, on tugev alustala Saue valla ja kogu Eesti rahva püsima jäämisel. Teie suund on õige ja tunnustust väärt.



## PERSOON(ID)

Koduvald

**Pugalite pesakonna resident-sist Kuuse tänaval õhkub olemise rõõmu. Siin on ühendatud kohupiimakoogi lõhn, laste kilked, isa rahumeelsus ja ema toimekus üheks armsaks tervikuks - pereks.**

Perekond Pugal valiti Saue Vallavalitsuse poolt korraldatud konkursil "Aasta pereks".  
*Soovitaja Eha Lõhmus: See on pere, kus tunned, et ollakse üksteise jaoks alati olemas. Ollakse hästi hoolivad ja peresuhted on igati korras. Ei ole kuulnud kurtmist, et on raske. Kui kuidagi ei saa, siis kuidagi ikka saab.* "See tiitel oli nüüd paras üllatus küll," nendib pereema Kaidi. Ütleb, et nägi küll vallalehes konkursikuulutust, aga hetkekski ei tulnud pähe, et see otsitav pere võiks olla nende oma.

### Esimene vaatus - kohtumine

Pere saab alguse kahest inimesest, kes juhuse tahtel kohtuvad ja usuvad, et nii pidigi olema, et see ongi päris. Saaremaalt pärit Kaidi ja Karksi -Nuiast tulnud pereisa Marko said kokku Tallinnas. Aasta oli siis 1999.

Kumbki ei suuda enam täpselt meenutada kas oli see ühiste tuttavate kaudu või hoopiski tantsuringis. Igatahes otsustasid noored kokku jääda. Ikka kohe ametlikult ja paberitega. "Ma ei näinud üldse muud varianti," ei tulnud Kaidi sõnul lihtsalt kooselamine jutuks. "Kui ikka pere luuakse, siis peaks ikka abielluma," on ka Marko sama meelt. Kumbki ei usu samas, et abielutunnistus mingeid garantiisid annaks, aga: "Meie mõlema suguvõsaski on kõik ametlikult paaris, taust on juba selline," mõtiskleb Kaidi. Nüüd on mõlemal juba üheksandat aastat sõrmus sõrmes.

Kodu loodi Laagrisse. Eelistati rahulikku linnalähedast kohta. Hea transpordihendus pealinnaga, koolid-lasteaiad jalutuskäigu kaugusel. Kuuse tänava neljanda korruse korter remonditi oma kätega. "Näe-seinad on minu looming -kammtehnikas ise tegin, isa läks värvirulliga ees ja mina harjaga järgi," on Kaidi uhke. Aga kodu ei moodustu vaid remonditud seintest, kappidest ja asjadest, inimesed teevad kodust kodu. Ja inimesi hakkas tulema. Väikeseid. Riburada.

### Teine vaatus - lapsed, esimene... teine... kolmas...

Kindlat "kolme lapse plaani" algselt paigas ei olnud. Epp Maria sündis 2002. aastal. Kuigi tänaseks on tüdrukust sirgunud vaikne ja tasakaalukas preili, siis beebina oli ta üpriski rahutu laps. "Raske oli tõesti. Päevad olid pikad, midagi ei osanud veel õieti," meenutab

# Etüüdid ühest pereelust



### Peategelased:

ema: Kaidi Pugal (33) lapsehoolduspuhkusel, muidu raamatupidaja  
perepoeg: Peeter/Pets (2 aastat, 9 kuud) seltskonnalövi  
peretütar: Epp Maria/Epuke (7), tarmukas vaatleja  
perepoeg Oliver/Ollu (7 kuune) - uurivas faasis pesamuna  
isa: Marko Pugal (34) - itimees, naise sõnul vääga hea pereisa

Kaidi.

Siis tuli Peeter. "Mõtlesin, et kas tema jääb nüüd siis viimaseks? Ei jäänud. Kaks aastat hiljem ühines Oliver. Nüüd on küll kogu kamp koos, leiavad vanemad. Et mahub veel kenasti sõiduautosse ja 4-toalisesse korterisse ära.

Lastegaperepäevadonerinevad. On idüllilisi - kus lapsed kenasti omavahel mängivad ja vanemad heldinud pilgul õhtust teed juues neid jälgivad. On selliseid hetki, kus kolme pisikesega neljandale korrusele vinnamine võtab silme eest mustaks - üks ei viitsi, teine ei taha, kolmas nutab turvahällis. Poekotist rääkimata.

"Aga see on ainult üks hetkeline saamatuse tunne, see läheb mööda," teab Marko. Ütleb, et tegelikult on kõik nii, nagu peab. Eriti teravalt saab pereisa sellest aimu siis, kui lapsed on päevakspaariks maale vanavanemate juurde komandeeritud. "Teisel õhtul juba tunned, et midagi on täitsa puudu".

### Ühismäng - minimaalsete soolopartiidega

Valdavalt käib pereelu laste rütmis. Äratus on hommikul siis, kui esimene ärkaja silmad lahti teeb. Hommikusoök, Epp Maria lasteaiaks valmis, issi tööle ja ema päev möödub pisemate seltsis. Kuna tegelased magavad ja söövad erinevatel aegadel, siis on päevakavas kordamööda uinumine, ärkamine ja söögitunnid.

"Alguses oli küll tunne, et üks käsi jääb puudu. Aga nüüd juba tean, aega ja energiat tuleb teadlikult jaotada," jagab Kaidi kogemusi. Ühel õhtul nädalas käib Peeter isaga Veskitammi Kultuurikeskuses laulmas. "On selline isade ja poegade bänd,"

muheleb Marko. Peetrite seal meeldib, ta armastab laulda ja suhelda, sest hoolimata oma nappidest eluaastatest räägib poiss soravaimat juttu, mida eales temavanustelt kuulnud. Epp Maria võtab kultuurikeskuses klaveritunde ja valmistub sügiseseks kooliminekukuks. Tüdruk loeb õhtut ise muinasjutte - kirjatähed juba ammu selged. "Kui laste arengut vaadata, siis on Kaidi ikka suurepäraselt tööd teinud," tunnustab Marko naist.

Aga ema-isa oma aeg, oma huvid?

Personaalseteks hobideks hetkel väga palju aega ei jää. Küll käivad lapsevanemad taas üle aastate kord nädalas rahvatantsu tegemas. Tantsupeolgi osaleti möödunud suvel - pereisa tantsuplatsil, pereema suure kõhuga tribüünil. Aga ülejäänud aeg möödub lastega seltsis.

"Me küll ei mõtle pidevalt, et saaks kusagile lapsed ära sokutada. Ise me ju neid tahtsime," sedastab pereisa lihtsa tõe. Ja laste pärast midagi tegemata küll ei jää. Saab ka reisid ära tehtud, Peeter näiteks polnud veel aastanegi, kui ta Rooma linna avastamas käis. "Küll ma neid raamatuid jõuan siis ka lugeda, kui lapsed suured," ei põe ka Kaidi privaataja puudumist.

Pereelu - selle ühismängu eelduseks on mõlema vanema hinnangul üksteisega arvestamine. Kui Kaidil tuleb koristamistuhin peale, siis võtab isa kolm järeltulijat ühes ja läheb alevi peale jalutama, lastes naisel rahus tolmulapiga möllata. Ja Kaidi omakorda püüab tööpäevast väsinud mehele igal õhtul ühise söömaaja korraldada. Ka laste puhul kehtib sama printsip

- tuleb ära kuulata ja arvesse võtta ka nende arvamusi. "Ise ju ei pruugi asju näha nii, nagu laps ja teinekord on nende ideed palju põnevamad," nendib ema.

### Positiivne taustahelistik

Üldiselt on pere rahul. Kuigi masu on mõjutanud neidki. Pereisal töötasu kärbitud ja emal kerge hirm aja eest, kui vanemapalk lõpeb. "Aga hakkama oleme saanud senini ja ega see ette muretsemine midagi ei aita ju ka," säilitab Kaidi optimismi.

Aasta Pere tiitliga käis kaasas ka 10 000 krooni suurune tunnusraha. Mida selle sülekukunud summaga teha, ei ole veel otsustatud. "Jalgrattad pidime lastele kevadel ostma," pakub Kaidi. "No eks see ikka nende kolme peale kulub," nõustub ka Marko.

Kui miski lapsevanematel meele mõnikord mõruks teeb, siis see on lasteaiade kohtade nappus Saue vallas. Oldi kohe päris murelikud, et kas Peeter ikka saab sügisest koha munitsipaalasteaias. "Pikka aega ei olnud lootuskiirt, aga nüüd kevadel sain teada, et on isegi tõenäoline, et poiss siiski saab lasteaeda," on Kaidi rõõmus. Oliveri võimalused mõne aasta pärast vennaga ühineda, on praegu veel kahtlased, aga pereema ei kaota optimismi: "Nagu ma ütlesin, ette ei tasu muretseda."

Probleemide asemel keskendub pere hoopis ilusatele ootustele - suur kevad on kohe algamas, ees on suvepuhkused ja Epp Maria sügisene koolimine. Ning kodu, koogilõhn ja koosolemine annavad elule jumet ja olemise rõõmu nagu-nii. Olmest olenemata.

## KEVADTÖÖD

### Kevadine puude-istutus aitab hoida kinnistu väärtust

Juhan Metsamaa

AS Tarn juhataja ja

Saue Vallavalitsuse liige

**Idee kevadise "teeme ära" talgute läbiviimiseks, kus kinnistuomanikel on võimalik ühildada meeldiv kasulikuga.**

Vallavalitsuses ei möödu ühtegi istungit, mille käigus ei algatataks või võetaks vastu uusi detailplaneeringuid. Kõikide Saue vallas välja mõõdetud arenduste tühjade kruntide summa võiks olla Mustamäe linnaosa jagu uusi vallaelanikke. Samas valitseb Eesti kinnisvaraturul jätkuvalt „masumeeloolu“ - tehingute väärtus on langustrendis või ekspertide hinnangul kompab turu põhja. Värske statistika järgi oli märtsi alguse seisuga on müügis: 11586 korterit, 4438 maja, 540 suvilat, 6178 maatükki.

See statistika kajastab vaid aktiivses müügis olevat kinnisvara. Seega kuulub olemasoleva "laovaru" läbimüügiks aastaid, kui mitte aastakümneid. Esmalt lähevad müügiks parema asukoha, infrastruktuuri ning elukeskkonnaga kinnistud. Kinnisvara müüja või arendaja ei saa muuta kinnistu asukohta. Infrastruktuuri ettekirjutised on tehtud läbi planeeringute ning kuuluvad täitmisele. Üle jääb punkt - keskkond, mille parendamiseks saab kinnistu omanik abinõusid kasutusele võtta.

Me kõik teame halvamaigulist väljendit "põllupealne arendus". Stepikülal ei ole Eesti rahvale kunagi omased olnud. Esivanemad valisid elukohaks ikka looduskaunima koha. Tuulte ning tuiskude mõju aitab vähendada puudesalu või tuulevarjuks istutatud hekk. Linnulaul kostab meieni metsasalust või põlispuude võrast.

Vallavalitsuse poolt väljastatavates projekteerimistingimuses on punkt, millega krundi omanik peab tagama kõrghaljastuse 15% ulatuses kinnistu pinnast. See punkt kohustab, aga annab ka võimaluse väärtustada oma kinnistut (arendust). Haljastajana võin kindlalt väita, et investeerimise puude ning põõsaste näol kasvatab aja möödudes kinnisvara väärtust.

Mai on meie ilmastikutingimustes olnud metsaistutuse kuu. Väikesi (odavaid) Eesti tingimustesse sobivaid istikuid leiab puukoolidest. RMK müüb kuuseistikuid 2,8 krooni, mände 2,0 krooni, arukaski 2,4 krooni tükk. Hindadele lisandub käibemaks. Esimestel aastatel tuleks arvestada vaid minimaalse hooldusega - hein või umbrohi tuleb paar korda suve jooksul istiku ümber maha tallata või välja kitkuda.

Otsides ideid kevadise "teeme ära" kampania tegevusteks, võiks Saue vallas ette võtta suurema istutuskampania - teha seda võib üks oma perega oma kodus või ka üheskoos oma küla või kogukonnaga.



## KÜLAELU

## Vatsla külaselts ühendab inimesi ja huvisid

Koduvald

Vastloodud Vatsla külaseltsi eesmärk on eelkõige oma külas kogukonnatunde ja ühise hingamise tekitamine.

Kui seni oli Vatsla inimeste omavaheline suhtlus tingitud pigem vajadusest lahendada probleeme, siis nüüd on strateegia teine – läbi pehmete väärtuste kasvu saab tulemuslikumalt lahendada ka kitsaskohti, usub külaseltsi juhatuse liige Allan Luuk.

## Oluline märksõna-integratsioon

Vatsla küla koosneb justkui kolmest eri seltskonnast – on vanade aiandusühistute baasil tekkinud elurajoon, on Kodasema uuselurajoon ja tagaküla. Kui Kodasema rahvas ikka evib omavahelist suhtlusvõrku, siis küla teistes piirkondades naaber naabrit tunda ei pruugi.

“Mina usun, et läbi ühiste eesmärkide ja ürituste tõuseb kodukohatunne ja kasvab ka hoolivus. Üksteisest ja keskkonnast, kui mitte kohe, siis aja jooksul ikka,” on Luuk kindel. Et naabrimees ei viskaks oma Statoili kohvitopsi sinu aia taha, et kohalikud noored ei teeks surmasõite küla ainukesel asfaltribal, et vastlaliugu saaks teha kodu lähedal, mitte Tallinna lauluväljakul.

“Praegu on nõnda, et inimestel on kõikidel oma isiklikud hädad, kirutakse valda ja külas endas ei toimu suurt midagi,”



nendib Luuk.

Neil kaalutlustel sai ellu kutsutud esimene ühine lumelinn ehitamine ja vastlaliug. Viimasel osales pea poolsada nooremat ja vanemat külaelanikku. “Peale üritust sain sellise südamliku kirja, kus tänati, et lõpuks ometi toimub Vatslas ka midagi inimlikku,” muheleb Luuk. Seda joont on kavas jätkata – kindlasti saab toimuma suvel ühine jaanituli ja kevadel koristustalgud.

## Ühiselt ka muredele vastu

Kuigi ühisüritused ja peod ei lahenda olmeprobleeme, siis õnnelikud inimesed teevad koostööd meelsamini, on Luuk

## LUMELINN JA VASTLAD VATSLAS: (paras keeleharjutus, mis :)

Sõbrapäeva paiku palus Kudasema kandi rahvas omaküla mehel traktoriga lumekuhjad kokku ajada ning asuti lumelinn ehitama. Platsile sai loodud Valge Tüger, onnikesed ning isegi laud ja tool. Kõik see oli aga ettevalmistus üritusele Vastlad Vatslas.

16. veebruari õhtupimeduses sai kogu külarahvas lumelinnas servas kokku. Mängiti seiklusmängu ja lasti liugu. “Rahvast sebis edasi-tagasi nagu Viru tänaval,” nentis Kersti, üks korraldajatest.

veendunud.

Näiteks seitse kunagist aianduskooperatiivi tegutsesid kõik eraldi ühistutena, igapäev oma tegevusi hooldada, raamatupidamise numbrid kokku lüüa, oma infrastruktuurid hallata.

Tulevikus on plaan kõik suvila-kooperatiivides paiknevad 280 kinnistut ühise esinduse alla haarata, et mitte kopeerida tegevusi. Esimene töövõit on saavutatud – aiandusühistuid läbinud elektriliinid ja alajaam, mille mõttelised omanikud kõik kinnistuvaldajad olid, on edukalt üle antud Jaotusvõrkudele.

Teine suurem probleemide ring on seotud Vatsla küla

veevarustuse tuleviku-  
tsenaariumitega.

## Külaseltsil tegevusi jagub

Luuki sõnul püüab külaselts teemadel, mis Vatsla külaelanike elu ja heaolu mõjutavad, silma peal hoida.

Jälgida tuleb millised on arengud Harku karjääri laiendamise osas, kuidas kujunevad suurte maanteetrasside asukohad ja kuivõrd need vastavad küla vajadustele. “Ega me ei hakka vastu sõdima näiteks Tallinn-Paldiski trassi rekonstrueerimisele, aga oluline on võidelda selle eest, et juurde- ja väljapääsud külaile säiliks,” toob Luuk näite.

Plaanitakse suuremat projekti – vaja on kaardistada potentsiaalsed asukohad tulevikus rajatavatele kommunikatsioonidele nii, et need üksteist segama ei hakkaks ja kõik ilusti ära mahuksid.

Otsitakse võimalusi kaasata küla arengusse eurorahasid. Püütakse motiveerida püsi-asukaid end ametlikult valda sisse möllima. “On ju arusaadav, et kui hinnanguliselt 450 majapidamise kohta elab Vatsla külas ametlikult vaid ca 250 inimest, siis puudub ka vallal huvi siia rohkem investeerida,” tõdeb Luuk.

**Külaseltsi koosolekud toimuvad Hüüru mõisas iga kuu teisnel neljapäeval 19.00**

[www.vatsla.eu](http://www.vatsla.eu)  
[juhatuse@vatsla.eu](mailto:juhatuse@vatsla.eu)



## Veskitammi pubi Laagris avab taas külastajatele ukseid

Koduvald

16. aprillist alates on Laagris jälle avatud Veskitammi pubi, uue hooga ja uute tegijate käe all.

Veskitammi 3 majas on vahelduva eduga tegutsenud mitu söögikohta – on avatud uksi ja neid jälle kinni pandud.

“Toitlustuskohtadega on paraku selline lugu, et neid suletakse ja avatakse stabiilselt peaaegu samapalju,” nendib taasavatava Veskitammi pubi rendile võtja Grete Kark. Tema sõnul on toitlustus paraku selline peen äri, kus tuleb aru anda, et sellega rikkaks ei saa ning see on üks äraelamise vorme. See tegevus peab lummama ning pakkuma lisaks rahalisele küljele ka naudingut. “Antud koha kohta julgeme kindlalt väita, et nendel tingimustel ja kombineerituna kõiki koha poolt pakutavaid muid võimalusi, usume siiralt, et meie plaan on jätkusuutlik,” on Kark optimistlik.

## Kõhutäidet ja meelelahutust

16. aprillil tegutses hakav Veskitammi pubi saab olema avatud seitse päeva nädalas P-N 11.00-22.00 ja R-L 11.00-02.00. “Lõunasööke pakume esmaspäevast reedeni 11-15.00ni, iga päev leiab meie menüüst päevaprae, mille hind on 35-45 krooni, kindlasti pakume ka päevasuppi 18-25 krooniga. Huvilistel on alati võimalik tellida ka a la carte toite,” teavitab uus juht. Catering-teenusena ollakse valmis pakkuma ka termokarpides lõunasööke kohaletoimetamist. Kui tellimuse hind on üle 400 krooni ja vahemaa ei ületa 20 km, on transport tasuta.

Plaan on pubis hakata korraldama õhtuseid üritusi – reedeti ja laupäeviti. “Kord kuus tahaks teha ka sellise suurema esinejaga nn tõsise ürituse,” reklaamib Kark. Pühapäeviti plaanitakse teha laste- ja pererahvade, kus on erihinnaga lastepaed ja pannkoogid ning muud pakkumised (kaasa arvatud isadele suunatud pühapäevahommikune soodus seljanka:). “Pühapäeviti on kavas hakata korraldama ka lastekaraoket,” lubab Kark. Kuna pubis on olemas ka kolm piljardilauda, siis saab tulevikus korraldada Laagri noortele piljarditurniire. Ollakse valmis pakkuma ka sünnipäevade, pulmade, peiete, seminaride ja koosolekute organiseerimist. “Kehtib selline moto – kui tellid toilustuse meilt, siis pubi on rent tasuta,” ütleb Grete Kark.

## Avamispakkumised

16-30. aprillini päevapraad  
25.- tutvumishinnaga.  
Sooduskupong - iga kuues  
päevapraad tasuta  
[www.agc.ee](http://www.agc.ee)

## KUU FOTODES -

## Kõige nooremad vallaelanikud beebiballil



**TERVITUS TITTEDELE:** 27. veebruaril toimunud traditsioonilisel Saue valla beebipäeval, kus viimase kuu kuu jooksul sündinud lapsed oma koos vanematega pidulikult kokku kutsutakse, osales 40 pisikest. Nii nagu vastsete vallakodanike tervitamine on tavaks saanud, nii on beebipäeva kohustuslikus kavas igal korral ka põnnide väntsutamine Vello Vaheri valvosa pilgu all. Papad ja ka julgemad mammad said esimese kogemuse, kuidas oma võsukestega beebiakrobaatikat harrastada ja lapseke lae alla lendu lasta

## Leo klubi Laagri pidas charterõhtut



**NOORED JA HAKKAJAD:** 5. märtsil toimus LEO-klubi Laagri charterõhtu. Leo klubi on Lions klubi noortele suunatud koostöö, kus noortel on võimalik oma energiat heategevuse eesmärgil rakendada. Laagri Leo klubisse kuulub 23 tegusat noort. Kui avarõhtu algas pidupäevaseks kõnede ning tordiga ja lõppes hoogsas tantsutuhinas, siis on vastsel klubil ka esimesed tõsisemad plaanid mõttes. Idee on hakata tegema koostööd Haapsalu kodutute loomade varjupaigaga, käies seal korraldustööd tegemas, püüasid hakata jalutama või raha teenimiseks korjandusi organiseerides



## KROONIKA

Õnnitlused  
kõige pisemaltele  
vallakodanikele

## ALLIKU

Lukas Press 12.01.2010  
Robin Hõbesalu 09.03.2010  
Albert Rosenberg 25.03.2010

## HÜÜR

Arabella Puskar 18.01.2010  
Milana Šabanova 08.02.2010  
Dominika Ivainen 11.03.2010

## JÕGISOO

Andris Heide 04.03.2010

## LAAGRI

Karoliis Baumann 28.01.2010  
Liisi Truumaa 07.02.2010  
Märten Estermaa 13.02.2010  
Marten Estermaa 13.02.2010  
Kirill Sibanov 17.02.2010  
Karel Lutt 20.02.2010  
Laura Lumi 22.02.2010  
Mia-Loviise Veski 03.03.2010  
Enri Karlis 06.03.2010  
Angeliina Küttis 03.03.2010  
Marit Jesse 09.03.2010  
Kaisa Pernits 19.03.2010

## TUULA

Timo Kalm 18.02.2010

## VANAMÕISA

Mona Ojamäe 06.03.2010

## ÄÄSMÄE

Jaan Ader 09.03.2010  
Kerttu Inger Kail 19.02.2010  
Rudolf Reinu 23.03.2010



## KOOSTÖÖ

Saue linna päevakeskus ootab valla  
eakaid oma tegevustes osalema

Koduvald

Saue Päevakeskus on eakate inimeste kooskäimise koht, kus memmed koos var-  
dadaid liigutavad, võimlemis-  
tundides osalevad, keeli  
õpivad ja pidusidki peavad.

Päevakeskus asub sobivalt keset Saue linna Kütise tänaval. "Kuna vallas ei ole sellist keskust, mis oleks puhtalt eakatele ja erivajadustega inimestele suunatud ja kuivõrd Saue vald asub ringina ümber linna, siis need, kellele see on logistiliselt sobiv, võiksid meile sisse astuda küll," julgustab päevakeskuse juhataja Liivi Lents.

## Erinevad ringitööd

Päevakeskuse käsitööringis valmivad linikud-rätikud-  
voodikatted on pälvinud tunnustust mitmetel näitustel. Memmed jagavad üksteisega mustreid ja põnevaid tehnikaid, nokitsevad seltsis üha keerulisemaid pitsiribasid ja kirjumaid lapitekke. Heameelega võtaksid nad kampa ka näputööhuvilisi Saue vallast.

Kahes keelerühmas - inglise ja saksa keele - lahendatakse ringis osalejatega ülesandeid, loetakse raamatuid ja vesteldakse. Kel huvi oma keeluskust vormis hoida ja praktiseerida, siis see võiks olla just sobiv koht.

Lisaks tegutsevad majas ka rahvatantsugrupp ja seniortantsijad, naislauljad ja tervisevõimlejad.

## Ühised suvised reiseid

Ühe vahva koostöökohana näeks juhataja linna ja valla

HARDANGERI  
TEHNIKA:

Saue Päevakeskuse käsitööringi üks eestvedajatest Viive Ehrberg (paremal) näitab juhataja Liivi Lentsile uusimaid näputöö-taieid. Hardander ehk norra tikand on omandatud tikkimistehnika, mille üle ringi liikmed eriti uhked on

eakate ühiseid reisiplane. Et on seltsis segasem ja kindlasti ka soodsam, kui buss ei pea pooltühjalt ekskursante transportima.

Korra on koos juba Tartus teatris käidud, aga Liivi Lentsil on varuks juba ettepanekud suveks. Nimelt kavatsevad linnaprouad võtta juunikuus ette 6-päevase treti Ida-Preisimaale. "Sõit kulgeks mööda mere äärt, mille kallastel asuvad maailma vanimaid ja suurimaid rüütlilosse külastama läheme," lubab päevakeskuse juhataja põnevaid vaatamisväärsusi.

Ja juba juulikuus ootab avastamist Lätimaa põhjaosa, kuhu kavatsetakse kahe päevasele väljasõidule startida 13-14. juulil. Mõlemale sõidule on Saue eakate esindus oodatud.

## Hooaja lõpetamise ühispidu

Saue valla eakate ürituselt nii Laagris kui Vanamõisas on linnaprouad läbi astunud, nüüd on aeg vastukülaskäik teha.

Nimelt on Saue Päevakeskusel ja valla sotsiaalosalakonnal kindel plaan maha pidada üks ühine pidu Saue linna

gümnaasiumi ruumides.

Kuupäev on juba ära kinnitatud - 13. mai tasub kalendrisse kirja panna, täpsustav info ja bussiajad tulevad maikuu alguses ilmuvas vallalehes. Oma osavõetusoovist võiks eelnevalt valla sotsiaalnounikule teada anda.

## Päevakeskuse kontaktid:

659 5070

E-R 9-17.00

Helista ja küsi julgelt lisa, kui tahaksid osaleda keskuse üritustel ja ringitöös.

KONKREETNE  
REISIPAKKUMINE:

Saue linna kultuuri- ja reisivõimelised eakad korraldavad

**27. juunil 10-21.00** reisi hansapäevadele Pärnusse. osalustasu 130.-

Oodatud on ka Saue valla eakad!

Lisainfo Liivi Lents  
659 5070

Töötuid oodatakse osa võtma  
tasuta nõustamisprogrammist

Koduvald

Kristiine Sotsiaalkeskuses Tallinnas algab augustist nõustamisprogramm, kuhu osalema on oodatud töötud, eesmärgiga läbi personaalse- ja grupinõustamise tösta sissetuleku kaotanu konkurentsivõimet tööturul.

Tegemist on Kristiine Sotsiaalkeskuse poolt läbiviidava programmiga ja see ei ole suunatud vaid Tallinna elanikele. Ka Harjumaa, ka Saue valla inimene võib soovi korral osaleda.

Nõustamisprogramm toimub kuue kuulise tsükli ja esimesed 72 inimest alustavad augustis 2010.

Tsükkel koosneb 2-5st personaalse nõustamise seansist, kus terapeudi abiga analüüsitakse töö kaotanu ja tema pere vajadusi ning tulevikuplaane, tegeletakse motivatsiooniküsimustega, otsitakse toimivaid võimalusi tööturule

naasmiseks.

Sellele järgneb 10 tundi grupinõustamist, kus toimub sobiva töö leidmiseks ja säilitamiseks vajalike oskuste arendamine - tehakse isikuslikke teste, analüüsitakse tugevusi-nõrkusi, õpitakse vormistama CV-d, juhendatakse arvuti vahendusel töötusloa. Toimub ka seminaritund Harjumaa Ettevõtluse ja Arenduskeskusest julgustamiseks töökaotanutid alustama oma väikese ettevõtte rajamisega.

Kuna nõustamistunnid toimuvad Tallinnas, on võimalik programmi raames taotleda korraldajalt osalist sõidukulude kompenseerimist, gruppitöös osalejatele pakutakse ka tasuta lõunasööki. Vajadusel on tagatud lastehoid, kui osaleja peaks seda teenust vajama.

Enne osalejaks registreerimist võiks pöörduda ka valla sotsiaalosalakonda (654 1136) saamaks täiendavat infot.

## KELLELE?

Sinule, kui ...

- Elad Tallinnas või Harjumaa
- Oled kaotanud töökoha
- Oled kaotamas töökohta
- Saad toimetulekutoetust
- Kutsekooli lõpetamise järgselt pole saanud tööle
- Sinu pere sissetulek ühe liikme kohta jääb alla miinimupalga

## KUS?

Kristiine Sotsiaalkeskuses - Tallinnas, Kristiine linnaosas, Sõpruse pst 5

## MILLAL TOIMUB?

Palun teata tel 6 512 706 registreerudes Sulle sobiv nõustamisaeg:

1. GRUPP: aug - dets 2010
2. GRUPP: jaan - juuni 2011
3. GRUPP: aug - dets 2011
4. GRUPP: jaan - juuni 2012

## LISAINFO?

Kersti Kask tel: 651 2706,  
Kersti.Kask@kristiines.ee

## KROONIKA

Õnnitlused märtsi- ja  
aprillikuu eakatele  
hällilastele

## LAAGRI

Elena Ingerainen 96  
Miralda Sõmer 92  
Vambula-Eduard Org 88  
Koidula Tobbi 87  
Anna Nevolainen 87  
Aino Izjumina 86  
Eha Mätlik 85  
Leonore Ottokar 85  
Agafija Savassina 83  
Eerich Veia 83  
Amanda Kaeval 83  
Heino Raieste 82  
Eva Heinsoo 81  
Silvi Pung 80  
Vassili Suslov 80  
Ivo Kunstmann 80  
Ekaterina Nikiforofa 80  
Helju Kivilo 80  
Raul Vallmüür 80  
Elviira Tinnuri 75  
Tamara Ruusmaa 75  
Maimu Tsinkman 75  
Elviira Jõeorg 75  
Õili-Enna Saago 75  
Enn Eelmaa 70  
Tiit Vendla 70  
Jüri Abel 70  
Lembit Allik 70  
Sirje Mahla 70  
Alla Algepos 70  
Aivo Koldits 70  
Heidi Vahtrik 70

## ALLIKU

Evi Käsper 81  
Lembit Tang 75

## HÜÜR

Helmi-Elisabeth Nurmse 87  
Hillar Laanisto 75  
Laine Reinsoo 75

## KIIA

Salme Kaares 90  
Maria Lemetti 80  
Raimont Hollo 70

## JÕGISOO

Salme Reinson 87

## PÜHA

Juhanes Lindeberg 96  
Valentina Atso 85

## MAIDLA

Hermine Tammoja 85  
Helene-Marie Sildver 84  
Linda Markin 81

## VALINGU

Hermilide Olts 90  
Aadu Must 81  
Salme Linnap 81

## VANAMÕISA

Hilda Inglit 99  
Aaase Kracht 70

## ÄÄSMÄE

Manivalde Ader 75

## IN MEMORIAM

Lilian Villemis 31.01.2010  
Ivi Kiis 06.02.2010  
Enn Uiho 08.02.2010  
Aino Välis 09.02.2010  
Melanie Marks 20.02.2010  
Velli Indrikson 21.02.2010  
Linda Orav 01.03.2010  
Valentina Jefimova 22.03.2010



## VALLAKODANIK KIRJUTAB

## Saue valla ettevõtluskeskkonnast ja keskkonnast üldse

Tiina Marjamaa  
grupi Alliku ja Vanamõisa elanike nimel

Südantkriipiv oli lugeda veebruarikuu vallalehe neljandalt leheküljelt vallavanema esimesest „riigivisiidist“ Saue valla kohaliku firmasse, eesmärgiga tutvuda valla ettevõtluskeskkonnaga ja uurida võimalusi koostööks.

Esimene visiit kannab märgilist tähendust, see on viisakusšest oma sõbrale, heale naabrile või partnerile. Seda märgatakse, sellest tehakse järeltõde, see jääb ajalukku. Edaspidised külaskäigud on juba rutiin ja hall argipäev.

Eelneva põhjal võiks eeldada, et Saue vallavanem külastab oma esimesel visiidil ettevõtjate juurde mõnd auväärt äri, kuid Tartu Ülikooli majandusteaduskonna lõpetanud ning aastaid finantssektoris töötanud Andres Laisk valis ASi Steri! Mida me teame ASst Steri veebruaris 2010? See väidetavalt viie töötajaga firma on Pärnu Maakohtu kohtuotsuse järgi alates 30.09.2008. aastast PANKROTIS! Alates 22.05.2008 ei ole AS Steri mitte Saue valla, vaid Rapla ettevõtte. Saue vallas Alliku külas asub üksnes selle ettevõtte ohu- ja saasteallikas – radioaktiivne koobalt. ASi Steri tohib esindada ainult pankrotihaldur Andres Alaver mitte aga lubadusi jaganud juhatuse liige Jaanus Pikani!

Steri mainet saadavad läbi tema lühikese, kuid kurikuulsa ajaloo ainult skandaalid, valed ja üleolev suhtumine kohaliku elanikku. Täna ei täida see ettevõtte neid kohustusi, mis talle on pandud. Lisaks tasub vallavanemal meenutada, et selle Teie arvates ohutu Steri vastu, on antud 3200 allkirja ning seoses Steri kiirgustegevusloa andmisega on elanikud hagenud Eesti Vabariigi ja Keskkonnaministeeriumi Euroopa Kohtusse.

Vähe on valdasid Eestimaal, kus sellisel hulgal vallakodanikke kindlas veendumuses ja üksmeeles oma õiguste kaitsel ülekohtu eest, oma kodu puutumatus ja tervise eest, on sellise põhjalikkusega tudeerinud nii kodumaist kui ka euroopa ja rahvusvahelist õigust ning süvenenud radiatsiooni ja sellega kaasnevate ohtlike kõrvalproduktide uurimisse. Väidame, et see tehas ei ole ohutu ja rajati see ebaseaduslikult!

Peale Steri pankrotistumist opereerib tehasega Anija valda registreeritud Scandinavian Clinics Estonia OÜ, mille eesotsas on ei keegi muu, kui Jaanus Pikani. Tegemist on tavalise kaubikapitalismi JOKK olukorraga, kus elanikest ja muide ka kohalikest omavalitsusest on „tankiga“ üle sõidetud. Juba aastapäevad Steris kiiritanud Scandinavian Clinics Estonia OÜ taotleb alles 2010. aasta märtsis endale välisõhu saasteluba! Kiirguse produktiks on osoon, mis atmosfääri alumistes kihtides on tapvalt mürgine. Kiiritamise tulemusel paisatakse Alliku külla AS Tallinna Veega samas suurusjärgus O3. Täna on Pikani firma seda teinud ilma saasteloata – riik ja kohalik omavalitsus seda aga ei näe ja kui märkavad, siis üritatakse taas oma vead kiiruga ning salaja ära õiendada, süüdlasi aga ei karistata.

Steri kaasusega äravahetamiseni sarnane on täna „tants“ Tuhala nõiakaevu ümber. Arendaja kiidab ettevõtmise ohutust, Keskkonnaministeerium lubab uurida ja ütleb, et midagi pole veel otsustatud, kohalik omavalitsus ei saa mitte millestki aru ning rahvas kogub allkirju. Oraaklivõimeid omamata, kuid teades Eesti looduse hoidmise eest vastutaja maski taha varjunud ministeeriumi tegelikku palet, kardame, et sellel kevadel tasub minna töötavat nõiakaevu vaatama, kuna tuhandete kogutud allkirjade kiuste võib 2010. aasta sellele looduse vaatamängule kujuneda viimaseks. Raha võim varjutab Eesti riigis kõik, mis on lihtsa inimese jaoks püha ja puutumatu.

Peale viimaseid valimisi tekkis juba mingisugunegi lootus, et Saue vallas on nomenklatuuri selgroog murtud ja valla juhtimises on võetud sihiks kodanikuühiskond koos selliste märksõnadega nagu kaasamine, informeerimine, konsulteerimine ja osalus.

### KOMMENTEERIB VALLAVANEM ANDRES LAISK:

Esimene visiit Sterisse oli planeeritud kui visiit ettevõttesse, mis on tekitanud palju vastuseisu vallaelanike seas ja minu soov oli oma silmaga tutvuda olukorraga ning veenduda, kas ja millise ohuallikaga valla jaoks tegemist on. Kahju, et piirkonna elanikud tõlgendasid seda omal moel, aga vallavanemana ei saa ma ignoreerida asjaolu, et selline ettevõtte meie vallas täna eksisteerib ja sellega kaasnevaid riske pidasin vajalikuks kohapeal kontrollida. Pöördumise esitanutele olen vastanud otse pikema kommentaariga, kus kutsun teemast huvitatuid üles kohtumisele, ühtlustamaks arusaamu ja sellisel viisil panna uus alus tulevasele koostööle.

## E NESEÜLETUS

# Katsumus suusarajal - abivallavanem Mikk Lõhmus seitsmendat korda Tartu Maratonil

Mis sunnib üht kõhetut vallaametnikku igal aastal veebruarikuu suusad all ja veri ninast väljas Otepäele iseenda ja rajaga võitlema minema?

Tänavune lumerohke talv on küll viimseni välja kurnanud nii lumelükkajad kui traktorid ja korraldanud rüüste valla rahakotist, kuid väga-väga paljudele on see tähendanud samas ka mõnusaid suusaelamusi. Üheks selliseks eksemplariks on ka Saue abivallavanem Mikk Lõhmus.

“Minu talve suursündmuseks on juba pea kümmekond aastat olnud Tartu Maraton. Tänavune juubelimaraton oli siis sedapuhku seitsmes kord see meeldiv üritus ette võtta,” ütleb Lõhmus.

Kui muidu on maratonile alati eelnenud närvesoov ilmakaardi jälgimine, siis sel korral võis mehe süda küll rahul olla – lumekoristajatele hallid juuksed tekitanud lumekoorem ei jätnud maratoni toimumise osas mingeid kahtlusi.

**“SEDA TUNNET, MIS VALDAB KOOS TUHANDETE KAASVÕISTLEJATEGA STARDILINDI ALT LÄBI SÕITES, EI OLE VÕIMALIK KIRJELDADA. VÕIMAS!”**

### Ettevalmistused

Lõhmus arvab, et rumalad on need, kes usuvad oma ürgsesse jõudu ja ilma ettevalmistuseta maratoni läbi üritavad sõita. Tulemus on tema sõnul reeglina kurb ja valutavad käed-jalad häid mälestusi ei sünnita.

“Tänavu olin teinud koera suurimaks rõõmuks nii jooksu kui ka kilomeetrit kolmsada enne maratoni läbi suusatanud. Leidsin, et see on eelmise aasta tulemuse ületamiseks piisav,” räägib Lõhmus eeltööst.

### Ootused

Mõttes lubas Lõhmus ennast eelmise aasta kohast parema koha puhul premeerida topsi finišis jagatava kuuma meeõllega. “Kuna osavõtjaid oli eelmise aastaga võrreldes kõvasti rohkem – üle 5000, siis polnud see eesmärk kindlasti kergete killast. Omajagu muret tekitas päev enne maratoni alanud järjekordne lumesadu, pehme rada nõuab üksjagu lisajõudu, eriti suurematel meestel”.

### Tulemus

“5 tundi ja 12 minutit lumise ja pehme raja kiuste, ei olnud küll minu parim tulemus, kuid koht oli ligi 200 võrra parem, kui mullu,” on Lõhmus tulemusega rahul. Nagu endale lubatud, premeeris maratoonar ennast finišis kannu sooja meeõllega. “Järgmisel aastal lähen kindlasti uuesti sõitma,” annab mees veksli välja.



### Esimesed kilomeetrid

on väga olulised, sest siis tekib kohe tunnetus, kas täna on jõudu või ei ole. Õnneks jõudu tundub olevat, esimesed suuremad laskumised õnnestub ilma kukkumata ja troppidesse sattumata läbida. Raja kõrval hakkab silma noormees, kelle suusakepp on õnnetul kombel otsa saanud. Kurb....

Endal on minek hea ja suusk peab.

### 12 km sõidetud

Ees paistab Matu toitluspunkt. Mõeldes eelseisvale Harimäe tõusule võtan paar spordijooki ja banaanipooliku. Nüüd on aga asjad naljast kaugel, sest hakkab ronimine Harimäele. Pikkadel tõusudel üritan rongist mitte maha jääda ja imestan Vanemuise juuste ja habemega meest, kes mängleva kergusega tõusudest üles puhub. Suhu tuleb imelik mõru maitse ja kätse tuim väsimus. Hetkel, mil tunnen, et nüüd on lõpp, jõuan Harimäe vaatetornini. See katsumus on läbi.

### 15 km - Harimäe tõus ületatud

ja laskumised tehtud ning Ande toitluspunkt sai läbitud kui lennates. Iga maratoonar teab mõni kilomeeter enne Kuutse toitluspunkti pikal laugjal tõusul paiknevat talu, mille habemik peremees sõitjaid õhuhäirepasunat vändates tervitab. Mõni aasta tagasi sunniti tõusul ukerdavat rahvast takka sõnadega: mehed, te olete maratonil, mitte palverännakul!

Sel aastal soovitakse lihtsalt edu ja hõigatakse, et püüdke naissõitjad kinni, need olevat mõni minut varem läbi läinud. Ergutamise annab uut jõudu ja tekitab meeleolu. Pool maratonist oli läinud, kui lepre reega.

### 39 km - Peebu toitluspunkt

on kuidagi eriline – mägine osa hakkab mööda saama ja varsti algavad laskumised. Sellegipoolest tuleb ennast kõvasti turgutada – manustan kaks spordijooki, kolm mustikasuppi, neli viilu soolakat hapukurki ja rosinaid. Seejärel paaristõugetega edasi.

### Enne 47. kilomeetrit

asuvat Palu toitluspunkti kulgevad pikad laskumised aitavad kehal puhata ning tekitavad sõidust uut mõnu. Ainult laskumine, lükkade veidi paaris ja jälle laskumine... Mõnus!! Palust edasi on lausku, kuid tsiteerides üht sõpra: Paluni võitlede mägedega, edasi iseendaga, see ei lase ennast päris rahulolevalt tunda.

### 9 km enne lõppu

Pikkadel metsasihtidel kurdab üks kaasmaratoonar: „Juba 10 km ei pea suusk üldse, lükkade ainult kättega. Ainus jõud, mis veel jäänud, on tahtejõud.“

9 kilomeetrit enne lõppu, Hellenurmes, saabub ka minu tõehetk. Seda jõuetust mõistavad vaid need, kes maratoni ise läbi sõitnud. Mitu minutit puhkust ning lumises metsas elumõtte otsimist ning taskust leitud energiageel kulub enne, kui sõandan edasi liikuda. Õnneks väsimus tasapisi taandub ja rütm hakkab tagasi tulema. Viimasel neljal kilomeetrit oli minek jälle mõnus ning nii mõnestki võistlejast õnnestub isegi mööduda.

### 63 km lõpp!

Tõelise õnnistusena mõjub plakat: „Finiš 1 kilomeeter.“ Veel ronimine üle suusasilla, rahva ergutuskisa, paarsada meetrit paaristõukeid ning läbi see ongi!!!



## SPORT

# Ääsmäe lapsed testisid suusavormi

Kristjan Küttis

Ääsmäe Põhikooli kehalise kasvatuse õpetaja

**Märtsikuu 9-ndal päeval võtsid Ääsmäe Põhikooli lapsed üksteiselt mõõtu murdmaasuusatamises.**

Võisteldi neljas vanuseklassis, kõige enam osales lapsi 1.-3. klassi arvestuses (31 osalejat). Teised vanuseklassid lisasid võistlejaid umbkaudu sama palju.

Päev algas teadmise, et naistepäeval alanud tuiskjakeer lumesadu on rajameistrite töö jällegi nurjanud ning plaanitud pikem distants tuleb asendada hoopis sprindivõistlusega. Varahommikul tuligi tõdeda, et rada pole, kuid kooli direktori Jaanus Kallioni head organisatorivõimed ja selginenud ilm tõid rajameistrid tund enne starti siiski rada ehitama. Kolmveerand tundi plaanitud hiljem võis eraldistardist sõit kõigi rõõmuks alata.

1.-3. klassi arvestuses näitas tõeliselt „head minekut“ Paul-Theodor Oja, kes ainsana orienteeruvalt 3,5 km distantsi alla 20 minuti sõitis. Ojale sekundeerisid Hendrik Sule ja Markkus Ansip.

Tüdrukud, kes läbisid ühe ringi vähem (ringi pikkus ca 1,2 km) pidasid maha põnevusetenduse - kui esimesed kaks - Egne Korol ja Maige Muidre, olid teistest üle poole minuti kiiremad, siis kolmanda koha peale läks nõ rebimiseks, millest kaotajatena väljusid Kertu Heil ja Liisa Träss, kes vastavalt nelja ning üheksa sekundiga jäid alla Lisanne Nurgale.

4.-5. klassi arvestuses jõudsid esikolmikusse Tiit Träss, Tomi Kristofer Kivisik ja Siim Edvard Sinimeri, kuid ajalisel jääd 3. klassi Ojale pisut alla.

Tüdrukute seas noppis võidu perekond Oja keskmine laps - Margarita Oja. Teise ja kolmanda koha saavutasid Liis Seppi ja Laura Männaste.

6.-7. klassi arvestuses tegi päeva parima tulemuse Dan-Markkus Pajula, seda nii oma vanuseklassis, kui ringi keskmiseid aegasid jälgides. Pajula sõitis ringid keskmisel veidi üle 5,3 minuti, mis nelja ringi koguajaks 22:37,0 minutit. Võitja kiitis suuski ja arvas, et jõudnuks veel sõita. Teise ja kolmanda koha sõitsid välja Ragnar Markus Kuljus ning Tanel Kasenurm.

Johanna Muidre, kes päev varem oma võimeid rajal testimas käis, sõitis tüdrukutest ka parima aja. Seljataha jäid Katarina Oja ja Karolin Horn.

8.-9. klassi õpilased saabusid

võistlusrajale 13.30 paiku. Juba soojenduse ajal oli märgata tuule tugevnemist, mis võistlusolusid raskendas. Tuulest tugevamad sõitsid 6 km distantsi lõpuni ja andsid endast parima, et üle mitme aasta peetud suusavõistlusel paremate hulka sõita.

Kolmandale kohale platseerus kokkuvõttes Henri Vapper, teine koht Egert Pollile ja ainsana alla poole tunni sõitnud Kaspar Kallion saavutas esikoha. Tüdrukutest võitis Kelly Saaremägi.

Suusapäeva raames peeti ka jooksuvõistlus ja seda neile, kel suusavarustus mingil põhjusel puudus. Lumeolemasolul toimub võistlus kindlasti ka järgmisel aastal ja võimalusel rajal, kus peab ikka vahel tõusust üles rühkima ja saab nautida mäest laskumist.

Tänud kooli direktorile ja õpetajatele, kes suusapäeva korraldada aitasid!



# Ääsmäe saalihoki U15 võistkonnale riputati kaela hõbedased medalid

Jaanus Kallion  
treener

**3. märtsil jõudsid Jõgeval lõpule Eesti Meistrivõistlused saalihokis U15 vanuseklassi poistele. Ääsmäe poisid hõivasid teise pjedestaalikohta.**

Veerandfinaalis alistati Oru SK võistkond 6-3 (2:1, 4:2). Poolfinaalis kohtuti SK Saku Fortuna võistkonnaga. Esimesel poolajal õnnestus Ääsmäel kohe juhtima minna ja tänu meie väravavahi Dan-Markkus Pajula heale kaitsetööle mindi vaheajale eduseisul 2:0. Teise poolaja algus kujunes väga tasavägiseks ning Saku võistkond jõudis ka lõpuks väravani 2:1.

Pikka aega olid mõlemad puurivahid jällegi tasemel ja väravaid ei visatud. Lõpuks

## Lõplik järjestus finaaltourniiril:

1. Jäneda SK
2. Ääsmäe
3. Jõgeva SK Tähe 95
4. SK Saku Fortuna
5. Paide- Järva SHK
6. Oru SK
7. Aeg/Ferrata SK
8. Tartu Saalihokikool

õnnestus Ääsmäe võistkonnal arvulisest ülekaalust 3:1 juhtima minna ja sellega oli Saku poiste jõud raugenud. Lõpptulemuseks 6:3 (2:0, 4:3) võit SK Saku Fortuna üle, tähendas kohta juba finaalis.

Finaalmänguks saadi vastaseks Jäneda SK võistkond, kes ei olnud 2009/2010 hooajal kaotanud ühtegi mängu. Kuigi Ääsmäe poisid võitlesid finaali vääriiselt, tuli lõpuks vastu

võtta napp 2-3 ( 3:1, 0:1) kaotus. Hõbedasse võistkonda kuulusid Dan-Markkus Pajula, Ragnar Markus Kuljus, Ainar Pent, Karl Gustav Teder, Kevin Tõnso, Siim Edvard Sinimeri, Paul Theodor Oja, Henri Niinepuu, Tanel Kasenurm, Tony Brük, Tiit Träss, Kristo Laaneste, Janar Laaneste. Ääsmäe mängija, Tanel Kasenurm, sai ka hooaja „resultatiivsema mängija“ tiitli omanikuks.

10. märtsil lõppesid Eesti Saalihoki Meistrivõistlused ka kõige nooremate - kuni 11 aastaste võistkondade osavõtul. Ääsmäe võistkond pääses küll finaaltourniirile, kuid VI kohast kõrgemat kohta ei suudetud sellel aastal veel saavutada. Kuid kui arvestada, et enamuse Ääsmäe mängijatest olid vanuselisel vastastest nooremad, siis tulemus oli igati kiiduväärne.

## VASTUVÕTT KOOLI

# Algab vastuvõtt Saue Gümnaasiumi X klassidesse

Karmi Rumm

Saue Gümnaasiumi õppealajuhataja

**Saue Gümnaasiumis komplekteeritakse õppesuundade järgi 2010/2011 õppeaastal kaks 10. klassi: reaali-loodusainete ja humanitaar-sotsiaalainete klass.**

Reaal- ja loodusainete õppesuunal on lisaks riiklikult kehtestatud miinimumile lisakursused matemaatikas, keemias, füüsikas, bioloogias. Õppekavas on ka joonestamine ning uurimustöö alused. Reaal- ja loodusainete suund valmistab ette õppimaks kõrgkoolis majandus-, reaal-, tehnoloogia-, inseneri- ning looduseaduslikel erialadel: keskkonnatehnika, farmaatsia, meditsiin. Saue Gümnaasiumi koostöö Tallinna Tehnikaülikooliga pakub õpilastele lisaks tavapärasele koolitööle mitmeid arendavaid ja uudseid lisavõimalusi.

Humanitaar- ja sotsiaalainete õppesuunal omandatakse laiapõhjuline humanitaarharidus. Riiklikult kehtestatud miinimumile on kooli õppekavas lisakursused, ajaloos, ühiskonnaõpetuses, eesti keeles ja kirjanduses ning vene või saksa keeles. Õppekavas on ka religiooniõpetus, filosoofia ning uurimustöö alused. Humanitaar- ja sotsiaalne suunal on õpetus on suunatud analüüsile, uurimuslikkusele ja loovusele. Tagamaks häid riigiexaminatulemusi ning edukat kandideerimist ülikoolidesse, ei tehta allahindlust ka matemaatikas.

Mõlemas õppesuunas on oluline koht inglise keelele, millele on eraldatud kõikides klassides lisakursusi ning valikainena õpetatakse inglise keeles maiskonnalugu (*country study*). 12. klassi lõpuks saavutab õpilane Euroopa keelemapi nõuete järgi inglise keeles kindlasti taseme B2, usin õpilane taseme C1.

Lisaks kohustuslikele kursustele pakub kool ka võimalust teadmisi omandada järgmistel valikkursustel: 10. klassis majandus- ja ettevõtlusõpetus, audio-visuaalse meedia õpetus, riigikaitseõpetus, saksa või vene keel (kolmanda võõrkeelena) ning 11. klassis B-kategooria mootorsõiduki juhi algõppe teooriakursus. Valikkursustele registreerumine toimub uue õppeaasta alguses ning valikkursustel osalemine tuleneb õpilase soovist.

### Vastuvõtt Saue Gümnaasiumi X klassidesse

2010/2011 õppeaastal on võimalik kandideerida järgmistele õppesuundadele:

- reaal- ja loodusainete suund
- humanitaar- ja sotsiaalainete suund

Vastuvõtt toimub klassitunnistuse hinnete ja vestluse tulemuste alusel.

Vestlused õpilaskandidaatidega toimuvad

Saue Gümnaasiumis, kabinetis 105:

6. aprillil kell 15.00 - 17.00

13. aprillil kell 15.00 - 17.00

Kaasa võtta isikut tõendav dokument ja 9. klassi tunnistuse koopia.

Adress: Nurmestalu 9, Saue linn, 76506

E-mail: kool@saue.edu.ee

Kantselei: 6 709 234

### SPORTLASED, ANDKE ENDAST MÄRKU!

Seda, et sportimine pikendab eluiga, annab hea enesetunde ja parandab üldist elukvaliteeti, teavad kõik. Aga kui palju elab Saue vallas spordilembesid inimesi, seda ... ei tea täpselt keegi.

Siinjuures esitan üleskutse: andke endast märku, sportlased ja spordilembesed!

Veteranid, profid, juuniorid, algajad.

Naised ja mehed, noored ja vanad.

Pole oluline, millise spordialaga olete tegeleenud või kui heas vormis parasjagu olete.

Tähtis on soov võistelda, samas ka tahtmine esindada oma koduvalda ... kas või maakonna võistlustel. Või mingil teisel üritusel.

Me koostame andmebaasi. Ja kui võistlused on tulemas - aga ka muul ajal, kui on midagi teatada! -, võtame teiega ühendust.

Oma kontaktandmed - nime ja telefoninumbri - võite jätta Saue Vallavalitsusse või saata e-posti aadressil: mart.taevere@sauevald.ee



## LOENGUSARI MASUURIKAS

# Kriisolukorras pea meeles: ellujäämise garanteerivad puhkus ja puhtus

Koduvald

Sellise lihtsa ja järgitava nõuande andis loengusarja Masuurikas märtsikuu esineja Aleksei Turovski, kes vahendas kuulajatele oma tähelepanekuid loomariigi kriisikäitumise kohta.

Turovski näitas oma loengus ilmekaid seoseid, et inimese ja looma kriisolukorraga toimetulekute osas võib näha paralleele. Ja nii mõnigi kord võivad loomad oma lihtsustatud elumudeliga meile eeskujukski olla. Puhka ja pese – selline olla loomariigi esimene reegel, kui asi päris õige ei ole. Tasub sellele ehk mõelda ka inimloomal, kui sein tundub püsti ees olevat ja läbipääsu ei näe. Teinegi karismaatiline sõnaseadja David Vseviov on kutsunud loengusarja raames rääkima kriisist. Tema fookus kriisiteemale on erialast tulenevalt veidi teine, jutuks tulevad kriisid läbi ajaloospiraalide, millised on olnud tollaste suurmeeste käitumismudelid, valikud ja selle tagajärjed. Kas praegune kriisiaeg on tõepoolest kinni vaid majanduslikes valeotsustes ja vigases finantspoliitikas? Või peaksime oskama vaadata sellele probleemile laiahaardelisemalt, äkki tuleb otsida põhjust meie väärtushinnangutest, kus prevaleerivad edukultus ja rahaline rikkus?



## SÜDAMETERVISE NÄDALA ÜRITUSED EAKATELE

20. APRILLIL alates 10.00  
VANAMÕISA SELTSIMAJAS

21. APRILLIL alates 10.00  
ÄÄSMÄEL KASESALU 6

22. APRILLIL alates 10.00  
LAAGRIS VESKITAMMI  
KULTUURIKESKUSES

- **vestlus**  
**aroomiteraapiast ja**  
**eneseabi võtetest**
- **organismi**  
**rasvasisalduse**  
**mõõtmine**
- **õlavöötme massaaž**

## 23. APRILLIL JÜRIÖÖJOOKSU RAAMES KEPIKÖND EAKATELE

OSALEMINE TASUTA, LISAINFO SOTSIAALOSAKONNAST 654 1136

**MASUURIKAS**  
VAIMURIKKUS MASU VASTU

5. APRILL 2010  
KELL 18.00 - 21.00

Saue valla poolt toetatud loengusarjas "Masaarikas"

**DAVID VSEVIOV**  
KRIISID LÄBI AJALOO

Kriisist ja sellele väidetavalt järgnevast uuest maailmakorrast...  
on juba sedavõrd palju räägitud, et vägisi kipub meelde tulema Lenini 1916. aastal Sveitsis  
kirjutatud teos „Imperialism kui kapitalismi kõrgeim staadium“, mis avas  
kapitalismi parasitiliku ja roiskuva olemuse ning ennustas talle peatselt ülemaailmsed kadu.  
Kuid nagu me suurepäraselt teame: kapitalism ei kadunud kuhugi  
D. Vseviov.

Pilet 150 krooni,  
tudengid ja õpilased 100 krooni.

Ostes eelmüügist korraga kolm piletit  
on neljas pilet tasuta.  
Lisainfo telefonil 6 796 765  
www.veskitammi.ee, www.sauevald.ee

Pileteid võimalik osta ühekandega, a/a SEB 1120070016 Saue Vallavalitsus,  
märksõna „masuurikas“. Piletid saab kätte kohapeal.

Saue valla  
**LAULULAPS**  
2010

5. aprillil 2010  
algusega kell 16.00  
Ääsmäe Põhikoolis

Eliregistreerimine toimub aadressil  
pilet.kunts@aaasmaepk.edu.ee  
või telefonil 51 55 097

Veskitammi Kultuurikeskus  
Kutsub

17. aprillil 2010 algusega 12.00

**Ülevabariigiline**  
**VI VESKITAMMI LAULURATAS**  
2010

Osalemas ligikaudu 20 kollektiivi  
(nais, mees, sega ja - eakate ansamblid)

Piletid ainult eelmüügis 150.-EEK  
Kuna saal on tihuke, siis palume üritust jälgida interneti vahendusel reaalajas  
aadressil: www.kullaaok.ee

## KERAAMIKA TÖÖTUBA TÄISKASVANUTELE

Leia aega iseenda jaoks ning tule meisterdama midagi täiesti omanäolist!

Toimumise aeg:

I rühm - 12., 19., 26 aprill ja 3., 10., 17., 24. mai.

Juhendajaks on kunstnik-keraamik Irja Kändler.

II rühm - 13., 20., 27. aprill ja 4., 11., 18., 25. mai.

Juhendajaks on kunstnik-keraamik Rave Puhm

Kellaeg: 18.00 - 19.30

Koht: Laagri Kooli savikoda ruum 217. Aadress: Veskitammi 22, Laagri, Saue vald

Kursuse maksumus: osalemine 7 korral maksab 1080,- kr /km-ga inimene

Kõik valmis tööd põletatakse ning need saab endale koju kaasa kasutamiseks ja nautimiseks.

Info ja registreerimine: 6517633, 6517635,

[taigur@laagrik.edu.ee](mailto:taigur@laagrik.edu.ee)

Kohtade arv on piiratud!

## Homniku-ujumine taas ausse!

**OLETE OODATUD**  
**Laagri ujulasse**  
**hommikujumisele**

**15. märtsist -31. maini**  
**Sissepääs tööpäeviti**  
**kella 7.00-st – 8.30-ni.**

**HÜÜRU MÕISAS**  
**9. MAI KELL 17.00**

**EMADEPÄEVA KONTSERT**  
**UNO LOOP**  
**"LAULUD EMALE"**

**TASUTA**

Info:katrin@kodukyla.ee



# SAUE VALLA SUUR JÜRIÖÖ JOOKS 2010

TASUTA



**23. aprill 2010 algusega 17.20  
SAUE VALD, VANAMÕISA KÜLA,  
VANAMÕISA VABAÕHUKESKUS**

**Õhtut juhib Sven Sumberg  
Musitseerib SULO  
Toitlustab SAKU puhvet  
Pidu kestab kella 23:00-ni**

**Pane soojalt riidesse ja naudi kevadõhtut!  
Info ja detailne võistlusjuhend  
[www.vanamoisa.ee](http://www.vanamoisa.ee)**

**Teatejooks võistkondadele  
(5 meest ja 3 naist)  
UUS! Eakate kepikõnd!**

**Laste jooksud vanusegruppides:  
kuni 8 aastased; 9-12 aastased**

17.20 Jüriöö jooks 2010 avamine

17.30 Eakate kepikõnd  
(ringi pikkus al 400 m)

18.00 Laste I jooks

18.30 Laste II jooks

19.00 Laste autasustamine

19.30 Teatejooks

21.00 Autasustamine

Pidu jätkub tantsumuusika saatel

Võistkonna registreerimine  
kuni 19. aprill e-maili  
aadressil [katrin@kodukyla.ee](mailto:katrin@kodukyla.ee),  
tel: 6 780921, 51 40761  
(võistkonna nimetus, kapten,  
küla ja kontaktandmed)

Kohapeal võistkonna  
registreerimine 200 krooni

Toetajad:



**Loe täpsemalt võistlusjuhendit ja päevakava [www.vanamoisa.ee](http://www.vanamoisa.ee)**

**VARSTI ON KÄES  
REHVIVAHETUS AEG!**

MEILT REHVID JA REHVITÖÖD  
LISAKS TEOSTAME KA AUTOREMONTI.

**SAUE REHVIKESKUSES.**

ASUME:TULE PÕIK 1 SAUE

E-R 9.00-18.00 L&P HOOAJAL

TEL.6546525;5144209



PAKUME SÕIDUKITELE LIKLUSKINDLUSTUST.

TEL.56251643

IGALE REHVIVAHETAJALE MEIE POOLT KOHVI  
JA SIAIKE TASUTA.

TOITLUSTAB

WUNDERBAR

**Laomüük. Paljud tooted -50%**

Korvmööblikomplekt Atlanta **5425.-**



Paula nurgadiivan  
**5117.-**



Helena  
korvtool  
**837.-**

Canyon Lewis voodi ja  
öökapide komplekt  
**3875.-**



Max diivanvoodi  
helesinine  
**2574.-**



4 home.ee

Tel 60 96 846, 56 499 702; [www.4home.ee](http://www.4home.ee)

**SAGRO**

**Autode remont, keevitus  
ja värvimine**

- \* Õlivahetus
- \* Tehniline ülevaatus
- \* Transportteenus, Fekaali vedu
- \* Autoparkla

AS Sagro automajand  
Vae 3, Laagri, Harju maakond  
Tel. 679 6858  
Tel./faks 679 6860  
Juhataja GSM: 515 8242  
E-post: [raul@sagro.ee](mailto:raul@sagro.ee)  
[www.sagro.ee](http://www.sagro.ee)

**Fekaalivedu  
(kogumiskaevude tühjendus)**

**hinnad alates 250 krooni**

**tel 5346 8430  
Geotrans OÜ**

**Firma teeb kõiki puidutöid**

Trepid eriti soodsa talvise  
hinnaga kuni 1. maini  
Sirge trepp alates 6000.-  
Materjal mänd ja saar

tel.564 1926



**OÜ Sinitiivik**

**Teostame koduvaipade  
(ka kaltsuvaipad) ja pehme  
mööbli puhastust.**

**Tasuta transport  
uksest ukseni.**

info telefonil 5591 7562

**VUUK EHTUS OÜ**

**teostab üldehitustööde  
teenust eraisikutele,  
ühistutele ja asutustele.**

Tel. 501 1444  
e-post: info@wuuk.ee  
Koduleht: www.wuuk.ee

**Kodude koristus ja  
akende pesu**

5809 8230,  
avst500@hotmail.com

**BILANSIVÕIMELINE  
RAAMATUPIDAJA,**

TTÜ majandusharidus,  
12a kogemust pearaamatupidajana,  
otsib lisatööd: jooksev  
raamatupidamine, vanade perioodide  
korrastamine, aastaaruanded,  
konsultatsioon, esindamine  
maksuametis.  
Programm HansaRaama 6.1.  
**tel: 511 9966**

**MAXI  
LEMMIKLOOMADE KLIINIK**

OLEME AVATUD KA PÜHAPÄEVAL!

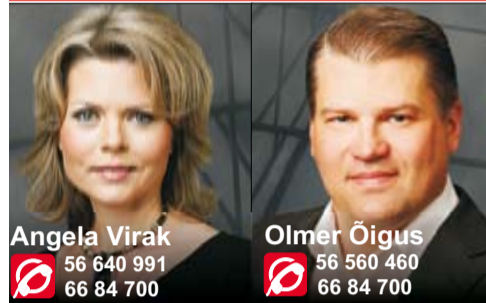
TELEFON 6709004  
PÄRNU MNT. 463A  
TALLINN

€ - R 9.00 - 20.00  
L - P 10.00 - 16.00

WWW.LEMMIKLOOMAKLIINIK.EE

**MEIE LEIAME  
OSTJA!**

Vaata parimaid pakkumisi: www.1partner.ee



Angela Virak  
56 640 991  
66 84 700

Olmer Õigus  
56 560 460  
66 84 700

**OST • MÜÜK • ÜÜR  
HINDAMINE • INVESTEERIMINE**

**1Partner**  
KINNISVARA

**M&E  
torutööd OÜ**

**KÕIK VÕIMALIKUD TORUTÖÖD**  
küte- ja veetorustikud  
kanalisatsioon

**Küsi hinnapakumist !!!**

Mart Eerme - 505 9116  
mart.eerme@gmail.com

Energiamärgis - 1500 krooni (flaieriga -500.-)

**www.e-margis.ee**

**Väikeehitus- ja remonditööd  
Kaminad, pliigid, ahjud ja  
nende remont**

**Kanaliseerimise- ja elektritööd**

**Kõik keevitustööd**

**Sõiduauto keevitus,  
plekitööd ja värvimine,**

**plaststangede remont**

**Kabriolett-sõidukite katuste  
õmblemine**

**Imesepistused - teie ideede  
teostamine**

Aatemees OÜ  
Tel. 50 7492 501 1573

**LAAGRI AUTOKÄSIPESULA**

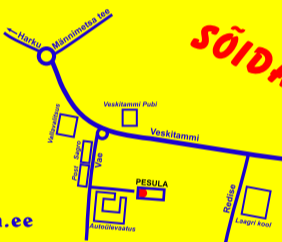
Vae 3, Laagri  
Tel: 52 26 038

E-R 9.00-20.00  
L 9.00-15.00  
P kokkuleppel

www.claiden.ee  
e-post: info@claiden.ee

**Sõiduauto vahatamine al. 500.-**

**Iga 10-s kord tasuta välipesu**



**SÕIDA JA SÄRA!**



HUSSE® on  
kvaliteetne  
koera ja kassitoit  
Rootsist, mis  
tuuakse Sulle  
sobival ajal koju -  
ilma lisatasuta.

Tutvu toodetega ja esita tellimus kodulehelt

**www.husse.ee**

meili liis@husse.ee või telefoni 5279664 teel  
ning me garanteerime, et Sa ei pea enam kunagi  
muretsema oma lemmiku toidu pärast.

Sinu lemmikloom tänab Sind!



alates  
**350.-**  
15 kg

**ELEKTRIRAUDTEE**

AASTAST 1924

www.elektriraudtee.ee

**RONGIINFO  
TELEFON 1447**

**RONGIGA  
ON MUGAV!**

**LEXLINE ÕIGUSBÜROO:**

- hagiavalduste koostamine ning kohtus esindamine
- võimalike kohtuväliste kompromisside sõlmimine
- juriidiline nõustamine: võla-, äri-, pankroti-, perekonna-, pärimis- ja tööõiguses
- ettevõtete asutamine ja müümine
- äriplaanide ja projektide koostamine

**kontor: Mustamäe tee 55-320 (M55 büroohoone)**

**Klientidega võimalik kohtuda ka Laagris**

**GSM: 515 4534, e-post: info@lexline.ee**

**www.lexline.ee**

**AIA- JA METSATEHNIKA  
KAUPLUS SAKUS**

**MÜÜK • HOOLDUS • REMONT • TERITUS • RENT**  
Hooldame ja remondime kõikide kaubamärkide tooteid!

- LAI VALIK SAEKETTE JA JUHTPLAATE
- ERINEVAD MÄÄRDEAINED
- VARUOSAD JA TARVIKUD
- SAERAAMID, PESURID
- VÖSALÕIKAJAD jne.



Mootorsaag Stihl MS 170D  
kampania kuni 30.04.2010

**STIHL** **LOGOSOL** **VIKING**

Tehnika 7/49 • Saku • 53 244 296 • info@aiaataht.ee • www.aiaataht.ee

**LÕUNAESPERT OÜ**

Piirdeaedade ja väravate ehitus,  
hooldus, remont, värava-  
automaatika paigaldamine.  
Lipumastide müük ja paigaldus.

tel: 509 7627  
www.lounaekspert.ee

**Müüa ASTELPAJU**

**MARJAD 50 ./kg**

Tellimine tel:

5648 4951

**SOOVIN OSTA MAATÜKI  
TEIE SUUREST KINNISTUST.  
PARIMA PAKKUMISE TEEN  
JÕE NAABRUSES.  
KOGU ASJAJAMINE MINU  
KULUL.**

eneliis33@hotmail.com  
tel: 554 4644

**Ohtlike puude turvaline  
langetamine  
Kruuntide puhastamine  
Puujätmete äravedu  
Raietööd**

Tel. 525 0893,  
e-mail: info@vahergrupp.ee

**VÄLJAANDJA**

SAUE VALLAVALITSUS  
VESKITAMMI 4, LAAGRI, HARJUMAA  
654 1130,  
WWW.SAUEVALD.EE

TOIMETAJA: ANNE-LY SUMRE  
KONTAKT: 654 1156  
E-POST:ANNELY.SUMRE@SAUEVALD.EE  
KÜLJENDUS: ANNE-LY SUMRE  
TRÜKK: PRINTALL

TIRAAŽ: 4200  
ILMUMISAEG: KORD KUUS (VA JUULIKUU)  
LEVI: TASUTA KÕIKIDES VALLA POSTKASTIDES JA  
KULTUURIASUTUSTES, RAAMATUKOGUDES